

RØYKEN
kommune

*Grønn, nær
og levende*

Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i Røyken kommune

2017 - 2020

Vedtatt 14.12.2017

Innhold

1 Innledning	3
1.1 Bakgrunn og medvirkning	3
1.2 Formål og verdigrunnlag	4
1.3 Definisjoner og begrepsavklaringer	5
1.4 Mot nye Asker kommune.....	6
2. Evaluering av forrige planperiode	7
2.1 Måloppnåelse	7
2.2 Nye anlegg.....	8
3 Utviklingstrekk.....	9
3.1 Generelle utviklingstrekk	9
3.1.1 Barn og ungdom.....	9
3.1.2 Voksne.....	10
3.1.3 Personer med nedsatt funksjonsevne	11
3.1.4 Utvikling i friluftslivet	11
3.2 Lokale utviklingstrekk	12
3.2.1 Demografisk sammensetting.....	12
3.2.2 Deltakelse i idretten	12
3.2.3 Deltakelse i friluftsliv og annen fysisk aktivitet.....	13
3.2.4 Personer med nedsatt funksjonsevne	14
3.2.5 Frivillighet i idrett og friluftsliv	14
4 Målsettinger og føringer	16
4.1 Statlige målsettinger og føringer.....	16
4.1.1 Relevante lover	16
4.1.2 Idrettsmeldingen.....	17
4.1.3 Friluftsmeldingen	18
4.2 Fylkeskommunale målsettinger	18
4.3 Kommunale målsettinger	18
5 Status aktivitet og anlegg.....	21
5.1 Idrett	21
5.1.1 Idrettsforeninger	21
5.1.2 Idrettsaktiviteter	22
5.1.3 Idrettsanlegg.....	24
5.2 Friluftsliv	27
5.2.1 Friluftslivsforeninger	27

5.2.2 Friluftaktiviteter	29
5.2.3 Friluftslivsanlegg.....	30
6 Behov og ønsker	33
6.1 Behov idrett.....	33
6.1.1 Aktiviteter.....	33
6.1.2 Anlegg	34
6.2 Behov friluftsliv	35
6.2.1 Aktiviteter.....	35
6.2.2 Anlegg	35
7 Handlingsplan og søknadsprosess.....	37
7.1 Søknadsprosess.....	37
7.2 Nye anlegg langsiktig plan	38
8. Litteraturliste.....	41

1 Innledning

Dette er Røyken kommunes kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv og gjelder for perioden 2017 - 2020. Den erstatter kommunedelplanen for 2013 - 2016. Kommunedelplanen er et politisk styringsdokument for kommunens virksomhet knyttet til planlegging, bygging, drift og rehabilitering av friluftslivsanlegg, nærmiljøanlegg og idrettsanlegg, samt annen virksomhet knyttet til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv (Kultur- og kirkedepartementet 2007:10). Det er også blitt utarbeidet en kortversjon bestående i hovedsak av deler av kapittel 4 og kapittel 7.

Det er denne gangen tatt utgangspunkt i foregående plan som er oppdatert og revidert der det er nødvendig. Dette fordi Røyken fra 2020 går inn i nye Asker kommune og det anses ikke som nødvendig å lage en komplett ny plan for perioden frem til da. Planen vil ikke være gyldig i den nye kommunen til tross for at planperioden overlapper sammenslåingstidspunktet. Det har likevel vært nødvendig å ta en gjennomgang av planen for å ha et oppdatert grunnlag for utvikling av tilbudet frem til sammenslåingen, ikke minst hva gjelder nye anlegg.

Kapittel 1 beskriver bakgrunnen for dette dokumentet og prosessen som har ledet frem til det. Kapittel 2 er en evaluering av forrige kommunedelplan, mens kapittel 3 beskriver sentrale utviklingstrekk både på nasjonalt og lokalt nivå knyttet til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Kapittel 4 tar for seg føringer og målsettinger på ulike nivåer, mens kapittel 5 beskriver status for anlegg og aktivitet i kommunen. Kapittel 6 tar for seg behovene på de samme områdene. Kapittel 7 inneholder kort informasjon om spillemidler og søknadsprosessen knyttet til disse.

Den langsiktige handlingsplanen med oversikt over aktuelle anlegg som ikke har godkjent søknad om spillemidler inne, vil ligge som vedlegg i bunn av den endelige planen. I høringsversjonen lå kun de anlegg som kommunen allerede er gjort kjent med slik at listen er blitt komplettert gjennom høringsinnspillene som har kommet inn.

Det kortsiktige, ordinære handlingsprogrammet eksisterer som eget dokument. Dette beskriver de konkrete anleggene som søker spillemidler de neste fire årene og er et juridisk bindende dokument som rulleres årlig hver høst.

Som vedlegg i den endelige planen ligger også innspill som har kommet fra lag og foreninger i høringsperioden.

1.1 Bakgrunn og medvirkning

Kulturdepartementet pålegger alle kommuner gjennom spillemiddelbestemmelsene å ha en kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet som grunnlag for søknader om spillemidler til idretts-, nærmiljø- og friluftslivsanlegg (Kulturdepartementet 2012:8). Den kommunale planleggingen må på det aktuelle området, som andre områder, skje i tråd med plan- og bygningslovens bestemmelser (Kultur- og kirkedepartementet 2007:11). Plan- og bygningsloven sier blant annet at kommuneplanen skal «*omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen*» og at «*[det] kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder*» (§ 11-1).

Kommunedelplanen er en utdypende og detaljert beskrivelse av kommunens virksomhet knyttet til idrett og friluftsliv innenfor rammene som kommuneplanens samfunnsdel og arealdel legger opp til. Røyken kommunes budsjett og økonomiplan og handlingsplan er også et viktig grunnlagsdokument. Å klargjøre disse rammene blir derfor viktig og det gjøres i kapittel 4.3. Kommuneplanens arealdel avgjør hvordan aktuelle områder kan benyttes og samfunnsdelen tar for seg kommunens viktigste prioriteringer, mål og visjoner. I budsjett og økonomiplan og handlingsplan beskrives det i tillegg hvilke økonomiske rammer som gjelder for virksomheten samt konkrete mål og tiltak på de aktuelle områdene.

Også på statlig og fylkeskommunalt nivå finnes det dokumenter som legger føringer på kommunens virksomhet på det aktuelle området. Disse er det også redegjort for i kapittel 4.

Planarbeidet er ledet av enhet for park, idrett og friluftsliv. Varsel om oppstart og forslag til planprogram ble vedtatt og sendt ut for offentlig høring 09.03.2017 i møtesak nr. 22/17 i kommunestyret. Planprogrammet ble vedtatt 15.06.2017 i møtesak nr. 52/17 i kommunestyret. Sakene ble også i forkant behandlet i kulturutvalget. Kulturutvalget etablerte også en referansegruppe for arbeidet. Denne har bestått av politikerne Nina Sørsdal (leder kulturutvalget, H), Bjørge Bøhn (medlem kulturutvalget, H), Magne Gabrielsen (medlem kulturutvalget, AP) medlemmer av Røyken Idrettsråd (RIR) Morten Henriksen og Hasse Svanberg, samt Harald Melvold, Ole Skogedal, Christian Bugge og Karl Johan Andreassen som alle er engasjert i foreninger som jobber med friluftsliv i Røyken kommune. To ungdomsrepresentanter utpekt gjennom ungdommens kommunestyre, Hedda Thue Øksne og Selma Lofthus Berntsen, har også vært invitert til og deltatt i prosessen.

Referansegruppa har hatt tre møter høsten 2017. Gjennom denne prosessen har administrasjonen mottatt innspill til det planen.

Det har vært invitert til infomøte om plandokumentet.

I tillegg har det vært sendt ut informasjon om planarbeidet og oppfordring til å komme med innspill til alle lag og foreninger i Røyken som driver med idrett eller friluftsliv. Planen har vært lagt ut til offentlig ettersyn 27.09.17 med innspillfrist 08.11.17. Røyken idrettsråd (RIR) har også vært informert om planarbeidet ved flere anledninger.

1.2 Formål og verdigrunnlag

Røyken kommunes visjon er «Grønn, nær og levende». I denne visjonen settes det fokus på Røyken kommunes naturlige omgivelser. «Grønn» fordi man ønsker å ivareta grønne verdier som markagrenser og kulturlandskap. «Nær» blant annet fordi man er nært til fjordområdene. «Levende» fordi man ønsker å bidra til et levende samfunn av lokale og frivillige lag og foreninger. Dette er viktige verdier som ligger til grunn for arbeidet med idrett og friluftsliv i kommunen. Å verne om natur- og miljøforholdene er løftet frem både i kommuneplanens samfunnsdel og i arealdelen. Dette gjøres blant annet av hensyn til å bevare viktige rekreasjonsområder og for å utvikle et miljø som legger til rette for fysisk aktivitet. Kommuneplanens samfunnsdel løfter også frem behovet for et mangfoldig aktivitetstilbud som inkluderer alle grupper. Verdien av dette er viktig å fremheve med denne planen samtidig som aktivitetene i seg selv også ses som verdifulle utover den positive helseeffekten de medfører. Kommunens ansvar for å arbeide forebyggende

gjennom helsefremmende aktiviteter er imidlertid tydelig, slik det også kommer til uttrykk i folkehelseloven. Her vil både organisert og uorganisert aktivitet være viktig.

I tråd med disse perspektivene følger det at inaktive og de med spesielle behov er viktige målgrupper. Det samme gjelder barn og ungdom som i denne fasen av livet i stor grad tilegner seg vaner og holdninger som vil påvirke deres aktivitetsnivå resten av livet. Dette er også grupper som løftes spesielt frem i stortingsmeldingen Den norske idrettsmodellen (Meld. St. 26 (2011-2012)).

1.3 Definisjoner og begrepsavklaringer

Følgende definisjoner er hentet fra Kultur- og kirkedepartementets veileder - Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet (2007:12-13):

Med idrett forstås aktivitet i form av trening, eller konkurranse i den organiserte idretten. [...] Med fysisk aktivitet forstås egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek [...]. Miljøverndepartementet definerer friluftsliv som opphold og fysisk aktivitet i friluft, i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelser. Kultur- og kirkedepartementet har valgt å la friluftsliv inngå i begrepet fysisk aktivitet.

Idrett er med andre ord organiserte aktiviteter i regi av registrerte idrettsforeninger. All annen utøvelse av sport og andre mosjonsaktiviteter vil omtales som fysisk aktivitet. Dette betyr at alle egenorganiserte aktiviteter som involverer et element av mosjon, direkte tilsiktet eller ei, som foregår utenfor regien av registrerte idrettsforeninger vil gå inn under begrepet fysisk aktivitet. Departementet inkluderer også friluftsliv i dette. Denne planen vil likevel som hovedregel nevne friluftsliv eksplisitt for å synliggjøre slike aktiviteter utover det som ligger i begrepet fysisk aktivitet.

De ulike anleggstypene som er omtalt i dette dokumentet i forbindelse med tildeling av spillemidler er ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. Ordinære anlegg er i Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2012 (Kulturdepartementet II 2012:11) definert som «*anlegg for organisert idrett og fysisk aktivitet*». I denne kategorien inngår også friluftslivsanlegg som turveier, turløyper, turstier, dagsturhytter.

Med nærmiljøanlegg menes det i dette dokumentet «*anlegg eller områder for egenorganisert fysisk aktivitet, hovedsakelig beliggende i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder. Med nærmiljøanlegg menes kun utendørsanlegg*» (Kulturdepartementet II 2012:39). Til denne kategorien hører også mindre kostnadskrevenende nærmiljøanlegg. Dette er nærmiljøanlegg hvor godkjent kostnad er maksimalt 80.000 kroner, og minimum 20.000 kroner.

Videre legger man i 'rehabilitering' en «*istandsetting av anlegg som skal gi vesentlig funksjonell og bruksmessig standardheving i forhold til dagens situasjon*» (Kulturdepartementet II 2012:17). Friluftsområde beskrives som «*store, oftest uregulerte områder som i hovedsak er i privat eie, og som omfattes av allemannsretten. Det er ikke krav om parkmessig opparbeidelse, kun tilrettelegging for bruk. Områdene benyttes til turliv, jakt, fiske, fysisk aktivitet og trening*» (Kultur og kirkedepartementet 2007:13). Friområder derimot er «*avgrensede områder med spesiell tilrettelegging og opparbeidning*

for allmennhetens uhindrede rekreasjon og opphold. Områdene er vanligvis ervervet, opparbeidet og vedlikeholdt av kommunen, og kan være parkanlegg, turveier, lysløyper, lekeplasser, nærmiljøanlegg og badeplasser» (ibid.).

Med spillemidler menes det i denne sammenheng de økonomiske midler som bevilges til idrettsformål etter Lov om pengespill. For 2017 er dette 64 prosent av overskuddet fra Norsk Tipping AS.

1.4 Mot nye Asker kommune

Mot slutten av planperioden vil Røyken kommune gå inn som en del av nye Asker kommune. Det betyr at rammene for arbeidet med idrett og friluftsliv i dagens Røyken vil endres. Denne planen forholdes seg i hovedsak til hvordan innsatsen rundt idrett og friluftsliv skal styres frem mot sammenslåingen. I tillegg vil planen si noe om hva Røyken kommune tar med seg av målsettinger og verdier inn i den nye kommunen. Faktagrunnlaget som planen også inneholder vil dessuten være nyttig for administrasjonen i den nye kommunen.

Nivået på tjenestetilbudet vil måtte harmoniseres i ny kommune over noe tid. Det vil være behov for å jobbe kontinuerlig videre med anleggsutvikling i dagens Røyken kommune både før og etter sammenslåingen. Eventuelle større kommunale investeringer frem mot sammenslåingen skal behandles i fellesnemda for den nye kommunen.

I perioden frem mot ny kommune vil det også være naturlig å tenke på tvers av grensene med tanke på tilbud og behov for anlegg. Interkommunale løsninger gis fortsatt 30 prosent ekstratilskudd av spillemidler. Alle nye anlegg i perioden frem mot sammenslåing bør derfor vurderes opp mot en eventuell interkommunal status samt behov og tilbud i dagens Asker og Hurum. Per i dag er det tre anlegg som er aktuell for interkommunalt samarbeid; Flerbrukshallen på Tofte, skiskytteranlegg i Leirdalen i Lier og sykkelvelodrom i Asker.

Nivået på støtteordninger til drift av idrettslag og private anlegg vil også måtte harmoniseres. Dagens modeller for utbetalings av drifts- og aktivitetsmidler vil derfor trolig endres, men det legges ikke opp til noen vesentlige endringer før dette med mindre sentrale forutsetninger endres seg og/eller aktørene i prosessen er enige om at det er formålstjenlig med noen justeringer.

Nye Asker kommune vil være en kommune med vesentlige friluftsliv- og idrettsressurser i form av områder og anlegg. Den vil også huse en sterk kultur for idrett og friluftsliv samt frivillig innsats i denne. Håpet med denne planen er at Røyken kan fortsette å utvikle sitt tilbud knyttet til idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet frem mot dette og bidra inn i den nye kommunen på en slik måte at enda flere mennesker kan oppleve gledene og gevinstene ved et aktivt liv.

2. Evaluering av forrige planperiode

Kommunedelplanen for idrett og friluftsliv 2013 – 2016 har hatt flere funksjoner. Den viktigste og mest umiddelbare nytten planen har er at den danner grunnlag for planlegging og søking av spillemidler til nye anlegg i kommunen i den aktuelle perioden. Anlegg som det er søkt spillemidler til må nevnes i denne planen (med unntak av nærmiljøanlegg under 600 000 kr). Dermed har planen og prosessen med å lage den vært et verktøy for både kommunen selv og frivillige lag og foreninger til å planlegge for årene fremover. Det kom en lang rekke innspill til planen og kommunen hadde en viktig dialog med både idrettsrådet og en lang rekke lag og foreninger. Dette har ført til at planen også har representert et viktig kunnskapsgrunnlag for kommunen selv og alle frivillige som er involvert i idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. For administrasjonen er det nødvendig å sitte på et til enhver tid oppdatert kunnskapsgrunnlag som angir de viktigste faktaene for virksomhetsområdet.

Målene i planen har også vært retningsgivende for arbeidet som har vært med et fokus på inkludering, tilgjengelighet, egenorganisert aktivitet og rammebetingelser for lag og foreninger. Flere ting har vært oppnådd på de ulike områdene selv om mye mer også kunne vært gjort og mange ting gjenstår.

2.1 Måloppnåelse

Spesielt er det verdt å trekke frem følgende momenter for hva som har skjedd i planperioden sortert på målsetting (se foregående plan for fullstendig formulering og måleindikatorer):

1. Alle skal ha mulighet til å delta i idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet:
 - Røykenbadet som viktig arena for folkehelse og grupper med spesielle behov.
 - Utbedret turvei fra Vesledammen til Tretjern (lettere for flere brukergrupper).
 - Ny tilskuddsordning rettet mot aktiviteter for personer med nedsatt funksjonsevne.
 - Flere idrettslag har startet lavterskeltilbud for barn og unge utenfor den organiserte idretten.
 - Universelt utformet anlegg på Høvikvollen er under arbeid.
2. Tilgjengeligheten til områder og anlegg for fysisk aktivitet og friluftsliv styrkes:
 - Skilt- og merkeprosjekter flere steder i kommunen.
 - Støtte til lokale aktører som forbedrer stier og nøkkelstrekninger for tilgang til friluftsområder.
 - Oppdateringen på Facebook og nettside om ski- og skøyteforhold.
 - Arbeidet med utvidelse av kyststi har startet.
3. Det er gode forhold for egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv:
 - Skiløypenettverket er utvidet og oppgradert, ytterligere sammenknytning er under arbeid.
 - Flere nærmiljøanlegg – ikke minst på skolene.
 - Bedre tilrettelagt i markaområdene (gapahuker, stier etc).
 - Turveitrasé Spikkestad skistadion.
 - Turvei gamle Drammensbanen.

4. Den organiserte idretten og det organiserte friluftslivet sikres gode rammevilkår:
- Tilskuddsordningen har flere ganger vært revidert og potten har økt.
 - Kommunen hjelper til med og støtter anleggsutvikling av private anlegg.
 - Samarbeid mellom kommunen og lagene for å tilby fritidstilbud i forbindelse med skolene.
 - Løpende dialog med RIR.

2.2 Nye anlegg

Følgende anlegg har blitt realisert eller påbegynt i perioden:

- Røykenbadet med klatreanlegg og treningssenter.
- Turvei gamle Drammensbanen.
- Turvei Vesledammen – Tretjern.
- Møteplassen på Nærsnes skole.
- Rehabilitering av Røykenhallen.
- Friplassen Spikkestad ungdomsskole.
- Elfa 3 nærmiljøanlegg Spikkestad skole.
- En rekke orienteringskart:

Kart	Målestokk	Ekv.	Utgitt	Størrelse
Stordammen	10000	5	2015	14 km ²
Gyriåsen	10000	5	2014	6 km ²
Brenninga	10000	5	2014	5 km ²
Aukeåsen	10000	5	2017	6 km ²
Bårsrudmarka	10000	5	2016	5 km ²
Frydenlund	10000	5	2017	
Slemmestad sprintkart	4000	2,5	2016	2 km ²
Gleinåsen sprintkart	5000	2,5	2015	1 km ²
Nærsnes sprintkart	5000	2,5	2017	1 km ²
Spikkestad sprintkart	5000	2,5	2016	2 km ²

- Sandvolleyballbaner Spikkestad ungdomsskole.
- Oppgradering lysløypa Spikkestad (ikke ferdig).
- Skateanlegg Spikkestad ungdomsskole.
- Skateanlegg Midtbygda skole.
- Rehabilitering Hyggen gressbane.
- Hyggen kunstgressbane liten.
- Gapahuger og bål plass i marka.
- Aktivitetssti ved Vesledammen.
- Nytt serviceanlegg på Høvikvollen er under prosjektering.
- Snøpark i Gleinåsen under opparbeiding.
- Kystledhytte på Hernestangen.
- Utfartsparkering på Spikkestad

3 Utviklingstrekk

Dette kapitlet tar for seg de viktigste utviklingstrekkene relatert til befolkningens fysiske aktivitet og deltakelse i idrett og friluftsliv. Først vil generelle nasjonale utviklingstrekk gjennomgå med basis i Meld. St. 26 (2011-2012) Den norske idrettsmodellen (heretter omtalt som idrettsmeldingen)¹, før også noen trender belyst i friluftsmeldingen Meld. St. 18 (2015-2016) skisseres. Deretter vil trekk som er spesifikke for Røyken gjennomgå med bakgrunn i samfunnsdelen av kommuneplanen (2014-2034) og relevant statistikk.

3.1 Generelle utviklingstrekk

3.1.1 Barn og ungdom

Barn og ungdom er en prioritert aldersgruppe i den siste idrettsmeldingen. Barn er definert som aldersgruppen 6 til 12 år og ungdom som gruppen mellom 13 og 19 år. I idrettsmeldingen påpekes det at over 90 prosent av 6 år gamle gutter og 80 prosent av like gamle jenter er fysisk aktive minst 60 minutter daglig, hvilket er anbefalt mengde. For 9-åringene er tilsvarende tall 85 og 70 prosent. For 15-åringene er andelen snaut 60 og drøyt 40 prosent for henholdsvis gutter og jenter. Aktivitetsnivået er med andre ord synkende oppover i aldersklassene. Samtidig påpekes det at andelen tid brukt på stillesittende aktiviteter har økt den siste 6-7-årsperioden. Blant 15-årige gutter tilbringes 70 prosent av tiden til stillesittende aktiviteter. Gutter i 10.klasse ligger på Europa-toppen med om lag 30 timer PC-bruk i uka.

Barn er den mest aktive gruppen i den organiserte idretten. Om lag 85 prosent av norske barn har i løpet av barneskolen vært medlem i et idrettslag. Mange deltar også i flere idretter. Oppslutningen er bred blant begge kjønn og i ulike sosioøkonomiske klasser, og innstegsalderen for barn er synkende. Andelen jenter som trener i den organiserte idretten har vært økende den siste 10-årsperioden slik at det i dag ikke er store kjønnsforskjeller i antall innmeldinger blant barn, selv om den totale deltakelsen i den organiserte idretten fortsatt er noe høyere for gutter.

Fotball er den klart mest populære aktiviteten for begge kjønn blant barn. 40 prosent av guttene og 26 prosent av jentene som deltar i idrettslag spiller fotball. Andre populære aktiviteter er håndball, ski, svømming, gymnastikk og turn, friidrett og kampsport.

Deltakelsen i den organiserte idretten er synkende fra 12-13-årsalderen. Årsaken til frafallet fra barndom til ungdom i den organiserte idretten antas å være sammensatt og ligge både i idretten selv og utenfor idretten. Av årsakene som lokaliseres i idretten pekes det på faktorer som økende krav til spesialisering og mer fokus på konkurranse og prestasjoner. Av årsakene utenfor idretten pekes det blant annet på konkurrerende tilbud og da spesielt bruk av medier.

Frafallet i idrettslagene fra barndom til ungdom reflekterer ikke nødvendigvis en proporsjonal nedgang i ungdommens totale treningsmengde, påpekes det i idrettsmeldingen. Snarere kan det virke som om en relativt sett større andel av aktiviteten skjer utenfor idrettslagene, sammenlignet med lavere aldersgrupper. Eksempelvis øker andelen som trener på treningssenter gjennom aldersklassene. Fra 8.-klasse til 2.-klasse på VGS mer enn doubles andelen som trener på treningssenter. Egenorganisert trening er

imidlertid fortsatt den klart mest vanlige treningsformen for ungdom, og den ligger relativt stabilt mellom de samme klassetrinnene.

Andelen ungdom mellom 13 og 19 år som deltar i organisert trening eller konkurranse har ligget stabilt mellom 26 og 28 prosent i perioden 1998 til 2009. I tillegg er andelen som aldri har vært medlem i et idrettslag synkende. Et annet anslag tilsier at om lag 45 prosent av 13-17-åringene er medlem av et idrettslag, og at bare 15 prosent opplyser at de aldri har vært medlem.

Totalt sett er det uavhengig av treningsform flere ungdommer som opplyser at de trener mye (minst tre ganger i uka) og færre som trener lite eller aldri (maks 1 gang i måneden). Det har vært en økning i treningsaktiviteten til ungdom mellom 13 og 17 år over en 20-årsperiode. Blant treningsformene som øker er trening på treningssentre. Fra 1992 til 2010 har andelen ungdom som opplyser å ha trent på treningssenter økt fra 16 til 32 prosent.

Det er i liten grad noen sammenheng mellom foreldres inntekt og utdanning og barnas deltakelse i idrettslag. Imidlertid kan det virke som om barn av foreldre med høy utdanning og inntekt har et noe høyere fysisk aktivitetsnivå. Når det gjelder minoriteter, har gutter en deltakelse i idrettslag og fysisk aktivitet generelt som er relativt lik majoritetsbefolkningens. For jentene er imidlertid forskjellene store, både når det gjelder deltakelse i organisert idrett og i egenorganisert aktivitet. Mens 42 prosent av guttene fra minoritetsmiljøer deltar i organisert idrett, er tilsvarende tall for jenter 16 prosent.

3.1.2 Voksne

For den voksne befolkningen (over 15 år) er nivået av trening og mosjon på fritiden økende over den siste 25-årsperioden. 74 prosent av befolkningen opplyser å drive fysisk aktivitet på fritiden minst en gang i uka, mot 58 prosent i 1985. Økningen er sterkest blant kvinner og eldre. I tillegg er andelen inaktive redusert. Likevel er befolkningen totalt sett mindre fysisk aktive ettersom hverdagsaktiviteten har gått ned som en følge av generelle livsstilsendringer. Dette har også ført til at andelen som ikke beveger seg tilstrekkelig har økt. Bare 20 prosent av den voksne befolkningen oppfylder helsemyndighetenes anbefalinger om minimum 30 minutter daglig fysisk aktivitet.

Det er egenorganisert trening og friluftsliv som er de klart dominerende formene for fysisk aktivitet. Egenorganisert trening står for om lag 80 prosent av total treningsaktivitet. Kvinner trener generelt noe mer i egenorganiserte former, mens menn i større grad er medlem i idrettslag. 27 prosent av menn oppgir å være aktive i idrettslag, mens tallet for kvinner er snaut 19 prosent. Når det gjelder treningsarenaer, er treningssenter den mest populære arenaen etter friluftsliv og egenorganisert trening. Andelen som trener på treningssentre har vært klart økende den siste 15-årsperioden. Dette må ses i lys av den økende kjøpekraften i befolkningen som har gitt bedret tilgang på ulike aktiviteter både innenfor og utenfor den organiserte idretten. Denne økningen har vært med å danne grunnlag for kommersiell virksomhet knyttet til idrett og fysisk aktivitet og treningssentrene har opplevd vekst både blant voksne og ungdom i senere år.

Fysisk form er i den voksne befolkningen klart skjevfordelt etter utdanning. Det gjelder også deltakelse i idrettslagene. Menn med høy utdanning er overrepresenterte i idrettslagene, mens kvinner og de med lav utdanning i større grad driver egenorganisert trening. I tillegg til utdanning er helsetilstand og heltidsansettelse viktige bestemmelsesfaktorer for

deltakelse i idrettslag. Når det gjelder generelt aktivitetsnivå virker utdanning å være spesielt bestemmende for eldre. Andelen eldre som driver med en rekke aktiviteter har en positiv sammenheng med utdanning.

Frivillig virksomhet i idrettslag er også sosioøkonomisk skjevfordelt¹. De med høy utdanning og inntekt, god helse og heltidsansettelse har størst sannsynlighet for å delta frivillig i et idrettslag. Totalt sett er den frivillige tidsbruken i idrettslagene stabil mellom 1999 og 2006, men samtidig øker andelen betalt arbeid. Det er gifte/samboende med barn i alderen 7 til 19 år som legger ned mest frivillig innsats.

Når det gjelder den voksne minoritetsbefolkningen, ser vi at den er generelt sett noe mindre involvert i frivillig virksomhet². Dette gjelder spesielt i den tradisjonelle norske frivillighetssektoren, som inkluderer kultur- og fritidsorganisasjoner, samt vel-, og idrettsforeninger. Dette innebærer at minoritetene er mindre involvert i idrettslag enn den norske majoriteten. Mens 20 prosent av nordmenn deltar i frivillig virksomhet i idrettslag i løpet av et år, er tilsvarende tall for minoriteter med bakgrunn i Afrika og Asia 9 prosent.

3.1.3 Personer med nedsatt funksjonsevne

Personer med nedsatt funksjonsevne er jevnt over noe mindre fysisk aktive enn resten av befolkningen³. De er også underrepresenterte i den organiserte idretten. Per 2011 var det snaut 11000 personer med nedsatt funksjonsevne som var aktive i idrettslag på landsbasis. Fotball er den mest populære aktivitetsformen, fulgt av boccia, svømming og håndball. Konkurranseselementet står jevnt over svakere i disse tilbudene enn i den øvrige idretten. Grunnet små målgrupper vil det lokalt ofte være store variasjoner blant deltakerne hva gjelder nivå, alder og funksjonsnivå. Dette kan skape utfordringer med å gi et attraktivt tilbud til alle. Idrettens egen prosess med å integrere personer med funksjonsnedsettelse i den ordinære idretten (fullført i 2008), viser likevel at denne målgruppens behov har blitt en mer naturlig del av idrettens virksomhet. Se for øvrig kapittel 5 og 6 for diskusjon om den lokale situasjonen for denne gruppen.

3.1.4 Utvikling i friluftslivet

Friluftsmeldingen peker på at friluftaktivitet i befolkningen synker med alderen med ca 55 år som vippepunktet (2016:19). Også personer med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn er mindre aktive. Dette knyttes blant annet til synet på naturen hvor flere opplever fjell og skog som utrygge arenaer. Tilrettelegging i nærmiljøet for lavterskelaktiviteter trekkes derfor frem som ekstra viktig for å inkludere denne delen av befolkningen.

I likhet med for idrettsaktiviteter og fysisk aktivitet og helse generelt, er det en tydelig sammenheng mellom utdanningsnivå og deltakelse i friluftaktiviteter (2016:20-21). Det samme gjelder også for barn, fordelt etter foreldrenes utdanningsnivå. Imidlertid er forskjellen mindre for friluftaktiviteter enn for andre former for fysisk aktivitet. Lavterskel friluftaktiviteter anbefales derfor som et utjevneende tiltak for befolkningen. Et eksempel på slik aktivitet er turorientering som favner på tvers av generasjonene og er et viktig bidrag til bedre folkehelse og økt friluftsliv.

¹ Opplysningene i dette avsnittet er hentet fra kapittel 4 i idrettsmeldingen, side 30-35.

² Opplysningene i dette avsnittet er hentet fra kapittel 4 i idrettsmeldingen, side 30-35.

³ Se idrettsmeldingen side 25-26 for mer om funksjonsnedsettelse og idrett og fysisk aktivitet.

Barns deltakelse i tradisjonelle friluftaktiviteter ser ut til å være stabil (2016:24). Imidlertid gjøres det mindre bruk av naturlige lekeområder og mer bruk av opparbeide arealer for aktivitet.

Nye teknologiske muligheter og vekst i friluft- og aktivitetsbasert turisme trekkes frem som faktorer som gir potensial for utvikling og vekst i friluftslivet (2106:21). Flere som ikke tiltrekkes av tradisjonelle fritidsaktiviteter kan dermed finne noe som appellerer til dem og informasjonsteknologien gjør tilbudene mer tilgjengelige.

De mest utbredte friluftaktiviteten er fotturer og utendørs bading (2016:22). Relativt nye aktiviteter som ulike former for terrengsykling og løssnøkjøring på ski har over de siste drøyt 15 årene vært i vekst selv om den nå ser ut til å flate ut. Mangfoldet, individualiseringen og spesialiseringen av aktiviteter har blitt langt større enn det tradisjonelt har vært slik at de klassiske kjerneaktiviteten i friluftslivet ikke lenger er like dominerende.

Røyken kommune gjennomfører i likhet med de fleste andre kommuner i landet en kartlegging og verdsetting av friluftsområder i kommunen. Mer om dette i kapittel 6.

3.2 Lokale utviklingstrekk

3.2.1 Demografisk sammensetting

Som det fremgår av første halvdel av kapitlet har den demografiske sammensettingen av befolkningen betydning for deltakelsen i idrett og friluftsliv samt hvordan kommunen best kan arbeide for å nå sine målsettinger på området.

I Budsjett 2017 Økonomiplan og handlingsplan 2017-2020 legges det til grunn en årlig befolkningsvekst på ca 2,1-2,3 prosent med en total stigning på 9,1 prosent i planperioden (2017-2020) (s. 15). Det er den eldste gruppen (67+) som vokser mest med en forventet vekst på 17,3 prosent i planperioden.

Ser vi på befolkningens utdanning og inntekt fremgår det av kommuneplanen at befolkningen i Røyken ligger på et relativt høyt nivå i forhold til andre kommuner i Drammensregionen (s. 35). Det er også få unge (under 45) uføretrygdede.

Med bakgrunn i gjennomgangen av nasjonale utviklingstrekk gjør disse karakteristikkene ved befolkningen i Røyken alt i alt at vi kan forvente relativt sett høyt nivå på deltakelse i både organisert og egenorganisert idrett og fysisk aktivitet for øvrig, samt relativt stor grad av frivillig innsats. Sentrale utfordringer vil være å møte behovene til den voksende befolkningen, ikke minst den eldre gruppen og personer med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn.

3.2.2 Deltakelse i idretten

3.288 medlemskap for barn og unge t.o.m 19 år var registrert i idrettslag i Røyken kommune i 2016 (RIR 2017). Totalt medlemstall for alle aldersgrupper er 6453. Tall fra forrige planperiode viser at en svært høy andel av barn og unge er aktive i idretten. Samtidig viser det seg at veldig mange slutter etter hvert som de blir eldre, gjerne i perioden frem mot og like etter ungdomsskolen. Dette er typiske tall som også lar seg

gjenfinne på landsnivå. Flere av idrettsforeningene bekrefter disse tendensene fra sine miljøer.

Frafallsproblematikken er verken ny eller spesiell for Røyken kommune, men den er en utfordring sett i lys av den store andelen ungdom og voksne som ikke oppfyller de anbefalte mengdene fysisk aktivitet. For mange vil idretten også kunne representere en positiv og inkluderende sosial arena.

Undersøkelser gjort av tidligere rektor ved Slemmestad ungdomsskole Iver Hole, peker på et stort og komplekst årsaksbilde til hvorfor ungdom slutter. Blant de typiske begrunnelsene er at det er for få tilbud og for lite variasjon, at det oppleves kjedelig, manglende kompetanse blant trenerne, at man er lei og umotivert, at det er for seriøst, samt at man ikke føler seg god nok og at man opplever miljøet som lite stimulerende. Noen svarer også at det blir for mange treninger for de som ikke satser og at utfordringene er for små. Ser man på faktorer utenfor idrettslaget, oppgir mange mangel på tid som grunn for at man sluttet. Andre peker på at man heller ville være med venner som er utenfor idrettslaget, mens andre igjen opplevde skader. Dette er forklaringer som harmonerer med nasjonale undersøkelser som er gjort (se kapittel 3.3.4 i Idrettsmeldingen). Se for øvrig kapittel 5 for mer info om deltakelsen i de ulike idrettslagene.

3.2.3 Deltakelse i friluftsliv og annen fysisk aktivitet

Sett fra et folkehelseperspektiv vil et viktig virkemiddel også være å tilrettelegge for at de som ikke deltar i den organiserte idretten har andre gode tilbud som innebærer fysisk aktivitet. Friluftslivet og fasiliteter for egenorganisert trening og fysisk aktivitet er viktig i så måte. Dette inkluderer alt fra det organiserte friluftslivet til turveier, skiløyper, sykkel- og gangveier og treningsstudioer. At det totale aktivitetsnivået for ungdom og voksne er for lavt, skyldes dessuten ikke bare for lite trening, organisert gjennom idrettslag eller på egen hånd, men også at den ordinære hverdagsaktiviteten har gått ned, slik det påpekes i Idrettsmeldingen (s. 11). Dette gir grunn for å tilrettelegge for aktivitet i hverdagen.

Friluftslivsaktiviteter er generelt mindre kartlagt enn idrettsaktiviteter noe som skyldes at friluftslivet jevnt over er mindre organisert enn idretten og i større grad utøves på egenorganisert basis. Like gode tall for deltakelse og frafall som for idretten finnes det derfor ikke. Friluftsansisasjonene i kommunen som er organisert under Friluftslivets fellesorganisasjon har totalt i overkant av x (opplysning suppleres) medlemmer, men dette tallet favner ikke alle aktive innen friluftsliv i kommunen. De friluftsansisasjonene som har kommet med innspill i planprosessen forteller om et betydelig antall barn og ungdom som er med i deres organiserte aktiviteter. Utover dette møter friluftsansasjoner mange av de samme problemstillingene som idrettsforeningene med tanke på konkurrerende tilbud og betydningen av varierte og attraktive tilbud og sosiale nettverk for deltakerne.

Bruk av anlegg og områder i kommunen kan også fortelle noe om befolkningens aktivitetsnivå og vaner. De viktigste skiløypene, friluftsområdene og friområdene i Røyken kommune er relativt mye brukt. Her kan eksempelvis Kjekstadmarka, Bårsrudmarka/Aukeåsen, Hernestangen, Høvikvollen og andre områder langs kysten nevnes. I tillegg er Røykenbadet som åpnet i 2017 blitt en svært viktig arena for så vel egenorganisert som organisert aktivitet.

I tillegg er anlegg som kunstgressbanen på Midtbygda, friplassen på Spikkestad skole, møteplassen på Nærnes skole og en lang rekke nærmiljøanlegg rundt omkring viktige arenaer for egenorganiserte aktiviteter. Noen anlegg brukes hele året og ikke minst skøytebanene som islegges vinterstid av kommunen eller andre aktører er populære når det er kaldt. Det er lite som tyder på at disse mindre anleggene er blitt mindre viktige for innbyggerne i kommunen over de siste årene. Tvert imot kan det synes som forventningene blant innbyggerne til tilbudet øker. Dette utfordrer kommunen til å holde tritt med etterspørselen og tilrettelegge på en slik måte at flest mulig har attraktive fasiliteter å benytte seg av i sin utøvelse av friluftsliv eller andre former for fysisk aktivitet. Se for øvrig kapittel 5 og 6 for nærmere beskrivelser av status og behov for idretts- og friluftslivsanlegg i kommunen.

Utviklingen over de siste årene har gått i retning av at stadig flere benytter seg av kommersielle treningsstudio med tilbud om gruppetimer og eventuelt personlig veiledning. I Røyken kommune er denne trenden representert ikke minst gjennom Røykenbadet. For mange, ikke minst de som ikke deltar i den organiserte idretten, kan dette være en enkel og effektiv måte å få godt treningsutbytte på. Tilgjengeligheten av instruktører og personlige veiledere gjør det også lettere for de som ikke har mye erfaring med egenorganisert trening å delta.

3.2.4 Personer med nedsatt funksjonsevne

Det finnes tilbud i Røyken kommune for de med ulike funksjonsnedsettelse, primært innen idretten. Her kan spesielt IL ROS' håndballavdeling for (primært) utviklingshemmede og Røyken handicapidrettslag nevnes. Disse har et verdifullt tilbud til målgruppen med aktiviteter som håndball, svømming, boccia og dans. Som beskrevet i kapittel 6.1.1 opplever imidlertid disse utfordringer knyttet til gjennomføringen av sine aktiviteter. En viktig utfordring blir dessuten rekruttering fra yngre aldersgrupper i tiden fremover.

Videre er Røykenbadet er en viktig arena for de som sliter med ulike helseutfordringer. Her er det mulighet for tilrettelagte aktiviteter for større eller mindre grupper.

Det er også flere aktører, både innen idrett og friluftsliv, som ønsker bedre tilbud til personer med funksjonsnedsettelse. Med andre ord er det fortsatt et betydelig potensial i å tilrettelegge bedre for aktivitet for denne målgruppen. Fra nasjonalt nivå vet vi at denne gruppen har et lavere aktivitetsnivå enn gjennomsnittet, men det eksisterer ikke slike tall på kommunenivå. Likevel er det grunn til å tro at det ligger et stort potensial både for helse og trivsel ved å tilrettelegge best mulig for aktiviteter og gode fellesskap for denne gruppen.

Det er i forrige planperiode innført en tilskuddsordning på 60 000 kroner som er søkbar for idrettslag som driver tilbud for denne målgruppen.

3.2.5 Frivillighet i idrett og friluftsliv

Både idretten og friluftslivet er avhengig av frivillighet for å drive sin virksomhet. Hvert år legges det ned store mengder frivillig arbeid, hovedsakelig gjennom de ulike foreningene i friluftslivet og idretten i Røyken kommune. Målsettingene i denne planen betinger derfor fortsatt høyt nivå av frivillig aktivitet fra befolkningen i Røyken kommune og det er viktig å tilrettelegge for at utnyttelsen av de menneskelige ressursene skjer på best mulig måte.

De ulike foreningene i Røyken kommunen, innen både idrett og friluftsliv, forteller forskjellige historier hva gjelder tilgang på frivillig arbeidskraft. Noen opplever utfordringer med å få folk til å forplikte seg til ansvarsområder over tid, mens andre stort sett får den hjelpen de trenger uten større problemer. Det er også relativt store forskjeller på hvor arbeidskrevende virksomhetene til de ulike foreningene er. I alle tilfeller er man avhengig av at nøkkelpersoner involverer seg. Spesielt for den organiserte idretten betyr dette ofte at foreldrene spiller en viktig rolle i å følge opp sine barn i deres aktiviteter.

For de foreningene som sliter med manglende interesse og engasjement oppleves det typisk som at det store mangfoldet av fritidstilbud, og kommunens nærhet til Drammen, Asker, Bærum og Oslo, er utfordringer som vanskeliggjør en tett og stabil tilknytning til målgruppen. Ikke minst gjelder dette i forhold til typisk dugnadsaktivitet hvor det kan være vanskelig å rekruttere tilstrekkelig arbeidskraft og mange heller ønsker å betale enn å bidra personlig. Å finne en måte å skape den nødvendige tilknytningen til foreningens virksomhet på vil være en viktig utfordring i tiden fremover. Dette handler både om ressurser til å holde virksomheten i gang, men også for mange om å ivareta de sosiale nettverkene og arenaene de ulike foreningene representerer.

Frivilligsentralen i Røyken forteller om en økende orientering etter enkeltprosjekter generelt i frivilligheten, en utvikling som også innebærer færre varige forpliktelser mot lag og foreninger for den enkelte. Selv om den totale mengden frivilligheten ikke har endret seg så mye, er den økende tendensen til «shopping» blant ulike tilbud en utfordring for lag og foreninger med daglige, rutinebaserte gjøremål. Dermed kan det være vanskelig å tilby den fleksibiliteten mange frivillige i dag ønsker og forventer.

En del av frivilligheten opptrer også i helt nye former og på helt andre arenaer, som eksempelvis på nett, og dette kan skape utfordring for de som trenger mer tradisjonelt frivillig arbeid i form av personer som tar på seg ulike ansvarsverv.

4 Målsettinger og føringer

I det følgende kapitlet vil viktige målsettinger og føringer gjennomgås. Først ses det nærmere på det relevante lovverket samt andre føringer fra henholdsvis statlig og fylkeskommunalt nivå på kommunens arbeid på området. Deretter gjennomgås kommunens egne målsettinger og strategier gjengitt i gjeldende strategidokumenter. Med basis i disse føringene, samt prosessen med arbeidet med kommunedelplanen, fremsettes denne kommunedelplanens målsettinger.

4.1 Statlige målsettinger og føringer

4.1.1 Relevante lover

Flere lover legger føringer på kommunens politikk knyttet til idrett og friluftsliv. Blant disse er Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven), Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven), Lov om pengespill m.v. (pengespilloven), Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven), Lov om friluftslivet (friluftsloven) og Lov om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringslova), Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven), Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og Lov om kulturminner (kulturminneloven).

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven pålegger offentlig virksomhet plikt til universell utforming slik det fremgår av § 9 første ledd: «*Offentlig virksomhet skal arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innenfor virksomheten*». Dette innebærer «*utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene [...] slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig*». Dette innebærer, som det fremgår av § 10, blant annet at «*[for] bygninger, anlegg og uteområder rettet mot allmennheten gjelder kravene til universell utforming i eller i medhold av plan- og bygningsloven*».

Folkehelseloven pålegger blant annet etter § 4 første ledd å fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Videre står det i § 7 at «*[kommunen] skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer*» og at denne inkluderer tiltak knyttet til «*fysiske og sosiale miljøer [og] fysisk aktivitet*».

Pengespilloven danner mye av det økonomiske grunnlaget for idrettspolitikken. Etter § 10 første ledd heter det blant annet: «*Overskuddet fra spillevirksomheten i selskapet og datterselskap fordeles med 47,9 % til idrettsformål, 34,1 % til kulturformål og 18 % til samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner som ikke er tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite*». Fordelingen av spillemidlene til idrettsformål skjer etter Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet, som kommer årlig.

Markaloven styrer hvilke inngrep kommunen kan gjøre i de aktuelle områdene som er omfattet av loven, hvilket vil si blant annet Kjekstadmarka. Lovens formål «*er å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett*», samtidig som den sikrer markas

grenser og derfor legger begrensninger på hvilke tiltak Røyken kommune kan gjøre i dette området (§1).

Friluftsloven er også relevant når det gjelder vern av natur og føringene det legger på arealbruk. Friluftslovens formål «er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre almenhetens rett til ferdsel, opphold m.v. i naturen» (§1), til fordel for utøvere av friluftsliv som fritidsaktivitet.

Opplæringslova regulerer også kommunens fysiske miljø. I § 9a-2 står det eksempelvis: «Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane».

Plan- og bygningsloven legger føringer på kommunens arbeid der det er snakk om kommunal planlegging, utbygginger og/eller inngrep i naturområder.

Naturmangfoldloven og **Kulturminneloven** vil også legge føringer på kommunens arbeid der det er snakk om utbygging og/eller inngrep i natur.

Hensynet til barn og ungdom i forbindelse med kommunalt planarbeid og anvendelse av arealer, er dessuten spesielt beskyttet gjennom **Rikspolitiske retningslinjer** for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.

4.1.2 Idrettsmeldingen

De statlige målsettingene er hentet fra Meld. St. 26 (2011-2012) Den norske idrettsmodellen, omtalt som Idrettsmeldingen. Her angis de viktigste målene for den statlige politikken knyttet til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, heretter kalt idrettspolitikken. Den overordnede visjonen for idrettspolitikken er «*idrett og fysisk aktivitet for alle*». Ut fra denne visjonen er blant annet følgende mål formulert (s. 2):

- Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon.
- Den frivillige, medlemsbaserte idretten skal sikres gode rammevilkår for å gi grunnlag for et omfattende og inkluderende aktivitetstilbud. Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og ungdom.
- Samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.

Tre målgrupper er i idrettsmeldingen plukket ut som spesielt sentrale (s. 14). Disse er barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år), personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive. Disse er spesielt sentrale i den statlige målsettingen om å involvere alle i idrett og fysisk aktivitet.

I forlengelse av dette beskrives det også en rekke særskilte satsingsområder i kommende år. Et utvalg av disse er:

- Økt satsing på anlegg for idrett og egenorganisert fysisk aktivitet, herunder friluftsliv.
- Særskilt satsing på idrettsanlegg i storbyer og pressområder.
- Bidra til å skape gode rammebetingelser for den organiserte idretten slik at den er i stand til å opprettholde og videreutvikle sine primæraktiviteter.
- Økt satsing på ungdomsidrett. Satsingen på ungdom vil avspeiles i både anleggs- og aktivitetspolitikken.
- Sikre gode rammebetingelser for barneidretten.
- Legge til rette for egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Målrettet satsing for å nå inaktive.
- Bidra til et godt aktivitetstilbud for grupper med behov for særlig tilrettelegging.
- Bidra til å opprettholde og utvikle idretten som en viktig arena for inkludering.

4.1.3 Friluftsmeldingen

Regjeringens hovedmålsetning er at «*en stor del av befolkningen driver jevnlig med friluftsliv. Regjeringen vil derfor at friluftsliv i nærmiljøet skal prioriteres i det offentlige friluftslivsarbeidet*» (2016:7). Videre slås det fast at «*[kulturminner] skal synliggjøres og formidles som opplevelsesverdi og motivasjonsfaktor i friluftsliv*». Viktigheten av «*ivareta og videreutvikle grønnstrukturer i byer og tettsteder*» understrekes også, i likhet med skolers og barnehagers rolle i å introdusere barn og unge for friluftsliv (2016:8).

4.2 Fylkeskommunale målsettinger

Strategi for idrett og friluftsliv har fem hovedmål (2014:4):

- Et allsidig, synlig og inkluderende aktivitetstilbud
- Attraktive areal og anlegg for hele befolkningen
- Økt kunnskap gjennom dialog og erfaringsutveksling
- Styrke frivillige organisasjoner
- Knytte Buskerud opp mot prosjekter som bidrar til økt aktivitet

Blant strategiene som nevnes er å støtte lavterskeltilbud, synliggjøring av eksisterende tilbud, sikring av arealer i nær der folk bor og oppholder seg, prioritere spillemiddelsøknader til friluftsliv og nærmiljøanlegg, samt støtte og samarbeide med frivillige organisasjoner.

4.3 Kommunale målsettinger

Det finnes en rekke målsettinger i kommunale planer og strategidokumenter. De mest aktuelle dokumentene i så måte er gjeldende kommuneplan – samfunnsdelen og arealdelen, det årlige budsjettarbeidet (budsjett og økonomi- og handlingsplan), samt gjeldende kommunedelplan for Idrett og friluftsliv 2013-2016. Kommunens visjon, «Grønn, nær og levende», er også styrende.

I kommuneplanens samfunnsdel løftes det frem at «*[folkehelseperspektivet] gjør det tydelig hvilket potensial som ligger i idrett- og friluftsliv; for eksempel reduksjon av inaktivitet*» (s. 32). Derfor slås det blant annet fast at man skal «*sikre tilstrekkelige attraktive friluftareal og anlegg for hele befolkningen*» (s. 33). I tillegg er det satt som mål at en rekke nye anlegg skal etableres og den generelle kapasiteten økes (33-34) ettersom befolkningen vokser mot 25.000 innbyggere og videre. Også i kommuneplanens arealdel løftes idrett og friluftsliv frem som viktige interesser for barn og unge og for å ivareta folkehelsen (s. 21-22).

I kommunedelplanen Idrett og friluftsliv 2013 – 2016 trekkes det frem en rekke mål. Disse er i hovedsak videreført i denne kommunedelplanen, mens andre allerede er oppfylt eller nedprioritert. For øvrig vises det til de omtalte dokumentene for alle mål og formuleringer av disse.

Følgende mål og overordnede visjon skal gjelde for denne planen:

Røyken kommunes visjon

Skape gode rammebetingelser for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for alle.

Nr.	Mål	Frist	Måleindikator
1	Alle skal ha mulighet til å delta i idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.	2017-2020	<p>Universell utforming er tilstrebet ved alle nybygg og rehabiliteringer.</p> <p>Det eksisterer turveier, skiløyper, badeplasser, fiskeplasser, idrettshaller og lekeplasser med universell utforming.</p> <p>Det eksisterer et godt aktivitetstilbud til alle, inkludert lavterskeltilbud for uorganisert aktivitet, også inaktive og personer med behov for tilrettelegging.</p>
2	Tilgjengeligheten til områder og anlegg for fysisk aktivitet og friluftsliv styrkes.	2017-2020	<p>Det finnes tilstrekkelig med utfartsparkering ved de viktigste turområdene i marka og ved kysten.</p> <p>Det finnes lett tilgjengelige skilt og oppdaterte infotavler i tilknytning til de viktigste turområdene i marka og ved kysten.</p> <p>Det skiltes ut fra sentrumsområder til tilgjengelige friluftsområder.</p> <p>Det finnes merkede løyper, stier og veier i de viktigste turområdene i marka og ved kysten.</p> <p>Kommunen markedsfører aktivt aktuelle tilbud og områder for fysisk aktivitet og friluftsliv.</p> <p>Det finnes lett tilgjengelige og oppdaterte tur- og orienteringskart over de viktigste tur- og rekreasjonsområdene, eksempelvis på kommunens nettside.</p> <p>Antall ulovlige stengsler reduseres.</p> <p>Det finnes tilstrekkelig med båtplasser/utsetningsplasser for kommunens innbyggere og hytteeiere.</p>
3	Det er gode forhold for egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv.	2017-2020	<p>Det eksisterer et godt nettverk av skiløyper, med sammenknytning mellom de ulike markaområdene.</p> <p>Det finnes lett tilgjengelige åpne idretts- og friluftslivsanlegg av ulik art til egenorganisert bruk.</p> <p>Det finnes attraktive nærmiljøanlegg i forbindelse med skolene for egenorganisert bruk.</p> <p>Viktige fri- og friluftsområder er ivaretatt og tilrettelagt for allmenn bruk med eksempelvis utsiktstårn, gapahuker, bålplasser, sitteanordninger og servicebygg.</p>

			<p>Det etableres mer sammenhengende kyststi langs Drammensfjorden og forbindelse mot nabokommuner.</p> <p>Det etableres klatreanordning eller annet aktivitetsskapende samlingspunkt i minst ett av tettstedene i kommunen.</p> <p>Kommunen informerer på nettsiden om aktuelt lovverk og skikk og bruk i marka, herunder skiløypene.</p>
4	Den organiserte idretten og det organiserte friluftslivet sikres gode rammevilkår.	2017-2020	<p>Kommunen bidrar i samarbeid med RIR til at idrettslagene kan drifte egne anlegg på en god måte.</p> <p>Idrettslagene og friluftsforeningene tilbyr aktiviteter som bidrar til å holde flere ungdommer aktive.</p> <p>Organiseringen av friluftslivet i Røyken vurderes i samarbeid med foreningene frem mot sammenslåingen til ny kommune. Kontakten med foreningene styrkes.</p> <p>Det eksisterer gode og relevante idretts- og friluftslivsanlegg i kommunen, spesielt i de mest folkerike områdene.</p>

Utover dette vil følgende kriterier for å prioritere spillemiddelsøknader videreføres fra forrige plan:

- Innleveringsår for søknad (nye søknader prioriteres inn etter foregående års søknader).
- Kvalitet på søknaden (politiske forhold, faglige forhold, anleggstekniske forhold og estetiske og miljømessige sider).
- Realismen i tiltaket.
- Nytteverdi.
- Kostnadseffektivitet.
- Universell utforming.
- Prioritere å rehabilitere eksisterende anlegg.

5 Status aktivitet og anlegg

I dette kapitlet følger en oversikt over foreninger, aktiviteter og anlegg i Røyken kommune, for henholdsvis idrett og friluftsliv. Først følger en oversikt over idretten, dernest friluftslivet.

5.1 Idrett

5.1.1 Idrettsforeninger

Følgende idrettsforeninger er aktive i Røyken kommune per 31.12.2016, ifølge RIR. Tallene er for antall medlemskap, ikke unike personer. Det gjøres oppmerksom på at det kan eksistere visse feilkilder og usikkerhetsmomenter knyttet til tallene.

Idrettslag	Idrettsgren	Medlemmer opptil 20 år	Medlemmer over 20 år	Totalt antall medlemmer
Bødalen Idrettsforening, BIF	Fotball, ski, allidrett, skiskyting, hundekjøring	150	37	187
CK Oslofjord	Sykkel	0	10	10
Fossum Hestesportklubb	Div. hestesport	21	34	55
Hyggen Idrettsforening, HIF	Fotball, allidrett, vannsport, trimgrupper	175	216	391
Idrettslaget Røyken og Spikkestad, IL ROS	Fotball, håndball, ski, sykkel, tennis, volleyball, turn, friidrett, boksing, badminton	1280	606	1886
Kjekstad Golfklubb	Golf	167	1123	1290
Nærnes og Åros Idrettsforening, NÅIF	Fotball, allidrett	179	66	245
Røykenhopp	Skihopp	22	28	50
Røyken Cykleklubb	Sykkel	0	149	149
Røyken GTF Taekwon-Do Klubb	Taekwon-do	198	49	247
Røyken Handicapidrettslag	Svømming, boccia, dans	0	43	43
Røyken og Hurum Håndballklubb	Håndball	80	55	135

Røyken og Hurum Klatreklubb	Klatring	25	39	64
Røyken og Omegn Rideklubb	Hestesport	3	18	21
Røyken Orienteringslag	Orientering	85	146	231
Røyken Seilforening	Seiling	25	141	166
Røyken og Hurum Skytterlag *	Skyttesport	0	156	156
Røyken Sportsdykkerklubb	Sportsdykking	8	38	46
Slemmestad Idrettsforening, SIF	Fotball, håndball, allidrett	354		428
Slemmestad og Omegn Turnforening	Turn	416	42	458
SPUVI	Vektløfting	50	123	173
Ølstad Modellflyklubb	Modellfly	1	21	22
Sum	Alle	3288	3165	6453

Kilde: RIR

* Tallene for Røyken og Hurum Skytterlag gjelder bare den avdelingen som er organisert under Norges Skytterforbund (NSF) og dermed RIR. Foreningen for øvrig sorterer under Det Frivillige Skyttervesen som er en frittstående organisasjon som ikke er organisert gjennom RIR. Totalt antall medlemmer for foreningen er derfor høyere (opplysning mangler for 2016).

5.1.2 Idrettsaktiviteter

Følgende tabell viser de mest populære idrettene sortert på antall medlemskap:*

Idrett	under 20 år	over 20 år	Totalt
	Amerikanske idretter	10	0
Badminton	17	14	31
Boksing	28	12	40
Dykking	8	32	40
Boccia	0	22	22
Fotball	856	236	1092
Friidrett	0	6	6
Golf	167	1123	1290
Gymnastikk og turn	705	46	751

Håndball	683	76	759
Svømming HC	0	1	1
Taekwondo ITF	197	50	247
Klatring	25	39	64
Modellfly	1	21	22
Orientering	81	141	222
Ridning	18	50	68
Seiling	27	155	182
Ski	132	76	208
Skiskyting	14	3	17
Skyting	0	156	156
Styrkeløft	28	118	146
Svømming	0	1	1
Sykkel	0	35	35
Tennis	11	11	22
Triatlon	0	2	2
Volleyball	76	52	128
	3084	2478	5562

Kilde: RIR 2017

* Tallene fordelt på idretter er lavere enn fordelt på klubber fordi sistnevnte også regner med passive medlemskap. Det er også noen feilkilder ved at rapporteringsgrunnlaget ikke er 100 % komplett. Tallene for skyting er hentet fra RIRs medlemsoversikt. Det vil si at medlemmer i Røyken og Hurum Skytterlag som ikke er organisert gjennom NSF og RIR kommer i tillegg.

Tabellen viser at golf er den største idretten målt i antall medlemmer, mens fotball er den største idretten blant barn og ungdom. Også gymnastikk/turn, ski og håndball er store barne- og ungdomsidretter i Røyken. Det skal også nevnes at flere innbyggere i Røyken kommune også deltar i idrettsaktiviteter i andre kommuner.

I tillegg til den organiserte idretten bedrives det en lang rekke aktiviteter på et egenorganisert nivå. Her foreligger det imidlertid ikke nøyaktige data på nåværende tidspunkt. For fremtidig arbeid kunne det vært ønskelig med mer empiri på dette feltet. Ut fra dagens erfaringsgrunnlag er det likevel klart at skiløypene blir svært mye brukt vinterstid, også utenfor konkurranser. Fotballbanen på Midtbygda, som er åpen for alle, tas mye i bruk ikke minst i skoletiden i likhet med anleggene på Spikkestad ungdomsskole. Spikkestad skole og Nærnes skole. Andre tiltak som kan nevnes er åpen hall (ca 130 deltakere per uke), aktiv fredag (ca 170 pr måned) og multisportgruppen (ca 25 stk) på Spikkestad i regi av IL ROS og samarbeidspartnere. Dette er lavterskeltilbud for en bred målgruppe.

Røykenbadet med treningscenter og klatreanlegg er et viktig tilskudd siden forrige plan ble skrevet. Treningsstudioet Akimi i Slemmestad representerer også et tilbud for trening og behandling. Det finnes fra 2013 også et kommunalt tilbud gjennom Frisklivssentralen, som både tilbyr gruppetrening og annen veiledning. Se www.frisklivhurum.no for mer informasjon.

Andre ting som kan nevnes er sandvolleyball- og sandhåndballbanen og skateanlegget ved Slemmestad ungdomsskole som blir brukt i betydelig utstrekning av ungdommen, samt skøytebanene ved skolene vinterstid. Sistnevnte er mye brukt i forbindelse med skoletiden, men også utenom dette er disse et relevant tilbud for spesielt barn. Kommunens haller leies i tillegg bort til en rekke egenorganiserte aktiviteter i regi av privatpersoner.

For mange kan krav til utstyr fungere som en økonomisk eller praktisk barriere for å delta i ulike idretts- og friluftslivsaktiviteter. Utstyrssentralen i Røykenhuset er i så måte et viktig tilbud for de som ønsker å delta i aktiviteter de ikke har utstyr til. Her kan barn og unge (0 - 23 år) gratis låne utstyr til eget bruk.

For øvrig henvises det til kapittel 3.2.2 for beskrivelse av lokale utviklingstrekk i idretten.

5.1.3 Idrettsanlegg

Det er om lag 109 eksisterende oppføringer i idrettsanleggsregisteret som er relatert til idrett og fysisk aktivitet, sett bort fra friluftslivsanlegg, i kommunen⁴. De fleste av disse er i privat eie. Blant de største og mest brukte anleggene utover de kommunale er ROS Arena, Slemmestad idrettspark med blant annet hall og kunstgressbane, skiløypene i markaområdene, Kjekstad golfbane og de mange fotballbanene.

De kommunale anleggene er Røykenbadet, Røykenhallen, Midtbygdahallen, Midtbygda kunstgressbane, Spikkestad fotballstadion (med lite friidrettsanlegg), flerbrukshallen på Spikkestad, flerbrukshallen på Frydenlund, samt øvrige flerbrukshaller, gymsaler og diverse småanlegg på skolene. Enkelte av disse er nye anlegg, mens andre er eldre og i større behov for større eller mindre rehabiliteringer.

Nedenfor følger en tematisk oversikt over de ulike anleggene for noen av de mest populære idrettsaktivitetene.

Golf

Kjekstad Golfbane er det eneste golftilbudet i kommunen. Banen drives av Kjekstad Golfklubb og har 27 hull.

Fotball

Det er oppført totalt 12 eksisterende fotballanlegg i idrettsanleggsregisteret. Syv av disse er naturgressbaner, tre er kunstgressbaner, to er grusbaner. Av disse er ni stykker dimensjonert for 11'er-fotball. Ballbinger og balløkker er for øvrig omtalt under diverse.

Turn

Turnerne i kommunen fordeler seg på to klubber. IL ROS sin gruppe (troppsturn) trener i nye ROS Arena, mens Slemmestad Turnforening (apparatturn) i skrivende stund holder til i midlertidig ombygde fabrikklokaler i Åros. ROS Arena har en rekke fasiliteter for troppsturn, blant annet hevbart gulv med innbygget grop. Det eksisterer fungerende gulvfester til turnapparater bare i Midtbygdahallen, men apparater kan ikke stå permanent montert her.

⁴ Idrettshus/garderober, samt balløkker og diverse småanlegg er da regnet med.

Verken Frydenlund skole eller samfunnshuset i Åros er tilfredsstillende lokaler for konkurransetrening.

På Spikkestad skole finnes det et nærmiljøanlegg for diverse turn- og klatreaktiviteter. Et tilsvarende anlegg finnes også i hinderløypa på Midtbygda skole.

Ski

Det er en rekke skiløyper i Røyken kommune. Til sammen måler disse ca 110 kilometer, hvorav omlag halvparten er i Kjekstadmarka. Resten fordeler seg på Villingstadmarka (ca 12 km), Bårdsrudmarka/Aukeåsen (ca 30 km), Årosmarka (ca 10 km) og på diverse jorder og åpne plasser (ca 10 km). Kommunen har avtale med Skiforeningen og Bødalen IF om løypepreparering i disse områdene. Bødalen IF har ansvaret for Baardsrudmarka/Aukeåsen, mens Skiforeningen kjører i Kjekstadmarka og øvrige områder. Det er to lysløyper i kommunen, på Spikkestad og på Torvbråten. Disse løypene er omfattet av avtalene med henholdsvis Skiforeningen og Bødalen IF, i tillegg til det arbeidet IL ROS gjør med løypa på Spikkestad.

Det er per dato ikke noe eget skiskytingsanlegg i kommunen. Utøvere må derfor reise til andre kommuner for å trene.

Det finnes ett eksisterende hoppanlegg i Røyken kommune, Båtstø hopp (Høvikbakkene) K10, K26 og K34.

Det er ikke noe alpinanlegg i kommunen, men det er en snøpark under opparbeiding på Gleinåsen.

Styrkeløft

Styrkeløft foregår i SPUVIs treningslokaler i Spikkestad grendehus. I tillegg kan man trene styrke på Røykenbadet og Akimi treningsstudio i Slemmestad.

Håndball

Det er mulig å spille håndball i flere av hallene i kommunen. IL ROS bruker ROS Arena, Midtbygdahallen og Røykenhallen. Røyken og Hurum Håndballklubb benytter seg også av ROS Arena og Røykenhallen, i tillegg til Slemmestadhallen. Slemmestad IF benytter seg primært av Slemmestadhallen. Det finnes også muligheter for mer egenorganisert spill på noen av skolene eller på beach-håndballbanene i Slemmestad.

Taekwon-do

Taekwon-do kan utføres i noen av hallene eller gymsalene i kommunen. Taekwon-do-klubben har brukt Sydskogen skole, men er nå i midlertidige lokaler i forbindelse med ombyggingen her.

Orientering

Orientering foregår i noen av de mange skogsområdene i Røyken kommune. Røyken orienteringslag forvalter orienteringskart over de aktuelle områdene.

Seiling

Den organiserte seilspporten i Røyken kommune foregår med utgangspunkt i Nærnes båtbrygge. I tilknytning til dette anlegget ligger også Seilforeningens klubbhus og øvrige fasiliteter.

Brettseiling foregår med utgangspunkt i Hyggen IFs vannsportanlegg på Hernestangen. Her disponerer Hyggen IF lokaler til oppbevaring av utstyr.

Skytesport

Det er to anlegg for skytesport i Røyken kommune. Det meste av aktiviteten foregår på Smemyra skytebane. Her er det skytebane 100, 200 og 300 meter, samt pistolbane, i tillegg til klubbhuset. Det finnes også en innendørs skytebane i Slemmestad idrettshall, men Røyken og Hurum Skytterlag opplever denne som utilfredsstillende både hva gjelder plass og innemiljø. Røyken og Åros Jeger- og Fiskeforening benytter også anleggene til Røyken og Hurum Skytterlag.

Riding

Det finnes flere rideanlegg i tilknytning til gårder i Røyken kommune. Blant disse kan anleggene til Spikkestad Rideskole, Nedre Hajum gård og Fossum gård nevnes.

Fleridrett og boksing

Ulike former for fleridrett kan benytte seg av ulike saler, haller og gymsaler i kommunen. Dette gjelder også boksing. Boksegruppen benytter i dag sal i ROS Arena.

Svømming

Svømmetrening foregår i dag i Røykenbadet. Her finner det sted både organisert svømmetrening i regi av svømmegruppen til IL ROS og egenorganisert trening. Røyken handicapidrettslag bruker også svømmehallen til sine aktiviteter, i likhet med diverse andre lag og foreninger som trenger spesielt tilrettelagt trening.

Friidrett

Det finnes utendørs friidrettsanlegg både i tilknytning til Spikkestad stadion og Slemmestad idrettspark. Anlegget på Spikkestad består av én lengde med løpebaner i grus, samt bur for diskos. Disse brukes og vedlikeholdes i begrenset grad. Anlegget på Slemmestad idrettspark er også én lengde med tartandekke for sprint, med 6 baner på 110 meter. Det er også mulig å drive friidrettsaktiviteter innendørs i noen av hallene, eksempelvis ROS Arena.

Volleyball

På Slemmestad ungdomsskole og på Spikkestad ungdomsskole finnes det sandvolleyballbaner. Ordinær volleyball foregår ellers i ROS Arena og i Midtbygdahallen.

Badminton

Badminton kan utøves i flere haller i kommunen. For øyeblikket brukes Røykenhallen av badmintongruppen i IL ROS.

Klatring

Klatreanlegget i Røykenbadet har kommet til i forrige planperiode og er senter for mye aktivitet. Klatring bedrives også utendørs i stor grad (se friluftslivsplanlegg)

Diverse

Det finnes også en rekke anlegg myntet på egenorganiserte aktiviteter hvorav de fleste er nærmiljøanlegg i tilknytning til skoler eller boligfelt. Blant disse er to skateanlegg, henholdsvis på Slemmestad ungdomsskole og Hyggen barneskole. I tillegg finnes det to ballbinger, hvorav én ligger på Midtbygda barneskole og den andre i tilknytning til Slemmestad idrettspark, samt tre balløkker. Balløkkene ligger på henholdsvis Krokodden, Sørmarka og Strandheim leirsted. Sistnevnte er beregnet på basketball.

Av andre anlegg som kan nevnes er BMX-baner på Slemmestad barneskole og Sydskogen barnehage, squashanlegget i Slemmestad idrettshall og de fire skøytebanene som islegges vinterstid av kommunen. Sistnevnte er fordelt på Røyken videregående skole, Midtbygda skole, Frydenlund skole og Spikkestad ungdomsskole.

Øvrige idretter som ikke er omtalt her benytter seg i hovedsak av omgivelser som ikke er spesielt tilrettelagt for de aktuelle aktivitetene.

5.2 Friluftsliv

5.2.1 Friluftslivsforeninger

Det er per september 2017 i Røyken kommune registrert åtte friluftslivsforeninger som har medlemskap i Norsk Friluftsliv. Nedenfor følger oversikt over disse:

Forening	Virkeområde	Antall medlemmer
Røyken og Åros Jeger- og Fiskeforening	Diverse aktiviteter knyttet til jakt og fiske i Røyken kommune	Ingen opplysning
Hyggen Speidergruppe	Lokalt speiderlag i Hyggen. Medlem av Norges Speiderforbund.	86 ⁵
Vestre Røyken Speidergruppe	Lokalt Speiderlag for Røyken vest. Medlem av Norges Speiderforbund.	Ingen opplysning
Slemmestad KFUK-KFUM speidere	Lokalt speiderlag i Slemmestad. Medlem av KFUK-KFUM-speiderne.	38 ⁶
Åros Speidergruppe	Lokalt Speiderlag i Åros. Medlem av Norges Speiderforbund. Fungerer i praksis sammen med Sætre speidergruppe.	25 medlemmer bosatt i Røyken ⁷

⁵ Tall fra 11.09.17

⁶ Tall fra 11.09.17

⁷ Tall fra 08.09.17 – det er skilt på bostedskommune og ikke tilhørighet til gruppe Åros eller Sætre.

Røyken Speidergruppe	Lokalt speiderlag i Røyken. Medlem av Norges Speiderforbund.	Ingen opplysning
Skiforeningen	Besørger skiløyper i kommunen. Representert ved lokalutvalg i Røyken som også arrangerer kurs, utflukter og aktivitetsdager.	514
DNT Drammen og omegn	Lokallag under DNT som omfatter blant annet Røyken. Tilrettelegger og arrangerer aktiviteter.	1300 (september 17)
Asker Turlag	Lokallag under DNT Oslo og Omegn, tilrettelegger for aktiviteter i blant annet Kjekstadmarka	DNT-medlemmer bosatt i Røyken registreres gjennom DNT Drammen

I tillegg til disse er det en rekke andre foreninger som jobber med eller har aktiviteter relatert til friluftsliv i Røyken kommune. Blant disse er:

Forening	Virkeområde
Naturvernforbundet i Hurum og Røyken	Lokallag av Naturvernforbundet
Drammen & omegn forening av Norsk Ornitologisk forening	Lokallag av Norsk Ornitologisk forening for kystkommunene i Buskerud, Nedre Eiker og Sande og Svelvik i Vestfold.
ROS-hytta andelslag	Drift og aktiviteter knyttet til ROS-hytta
Historielaget	Diverse aktiviteter knyttet til lokalhistoriske kulturminner, deriblant marsjer/vandringer
Oslofjordens friluftsråd	Legger til rette for bruk og vern av kystområdene rundt Oslofjorden
Oslo og Omland Friluftsråd	Arbeider for friluftsliv og naturvern i fylker og kommuner i Oslo-regionen, herunder Røyken, arrangerer fra tid til annen aktiviteter i kommunen
Landsforeningen for hjerte- og lungesyke Røyken	Diverse kurs og helsefremmende aktiviteter, deriblant

	stavgangsgruppe og svømmegruppe
Herstadhei Turisthytteforening	Drift av Herstadhei Turisthytte, og arrangør av Røykenmarsjen ⁸
Frisklivssentralen i Hurum og Røyken	Tilbyr en rekke aktiviteter, deriblant tur/stavgangsgruppe i samarbeid med LHL
Nærnes Kystlag	Arrangerer kurs, kulturminnedagsarrangement, kåserier, turer og ukentlige lags- og dagnadskvelder

5.2.2 Friluftaktiviteter

Ski, sykkel, bading, fiske, fotturer, speideraktiviteter og klatring (omtalt under idrett) er blant de mest populære friluftslivsaktivitetene i Røyken kommune. Mange av disse aktivitetene foregår i egenorganisert regi og det foreligger ingen nøyaktige empiriske data på utbredelsen og hyppigheten av disse og andre friluftslivsaktiviteter. Foreningene organisert under Norsk Friluftsliv nevnt ovenfor har samlet sett i overkant av x (opplysning suppleres) medlemmer og det sier noe om hvor mange som er aktive innen friluftslivet. Disse organiserer også aktiviteter på sine felt, både for egne medlemmer og andre. For speiderforeningene handler dette om ulike speideraktiviteter som spenner fra ukentlige samlinger til store, årlige arrangementer med en mengde deltakere fra både nærmiljø og andre steder. Røyken og Åros Jeger- og Fiskeforening har en rekke aktiviteter knyttet til kultivering, turer og kurs- og seminarvirksomhet. Skiforeningen er både ansvarlig for drift av store deler av skiløypene i kommunen, samtidig som diverse kurs og andre aktiviteter arrangeres av lokalutvalget.

Det arrangeres også aktiviteter av lagene som ikke er organisert under Norsk Friluftsliv, deriblant marsjer, utflukter og andre aktiviteter. Eksempler her er Oldtidsmarsjen arrangert av Røyken Historielag og Røykenmarsjen arrangert av Herstadhei Turisthytteforening. I tillegg finnes det stavgangsgrupper i regi av henholdsvis Frivilligsentralen og Landsforeningen for hjerte- og lungesykes lokalavdeling i Røyken i samarbeid med Frisklivssentralen.

En viktig aktør som i tillegg kan nevnes i denne sammenheng er Oslofjordens Friluftsråd (OF) som arrangerer diverse kurs- og veiledningsaktiviteter, blant annet på kyststien, også for personer med funksjonsnedsettelse. Oslofjordens Friluftsråd flyttet i 2016 inn i lokaler i Slemmestad hvor de nå har sin base. Også Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) har fra tid til annen aktiviteter i kommunen. Røyken kommune er medlem av både av OF og OOF, og disse er samarbeidspartnere i å legge til rette for friluftsopplevelser og vern av viktige naturområder, primært i henholdsvis kystområdene og innlands- og markaområdene.

Friluftslivet har gjerne en egenorganisert karakter og det er grunn til å tro at langt flere jevnlig driver med friluftslivsaktiviteter enn de som er involvert i foreningene og

⁸ 141 medlemmer per 11.09.17

aktivitetene nevnt ovenfor. Flere av anleggene og områdene beskrevet under er erfaringsmessig relativt mye brukt, men brukspotensialet i disse er stort. Det med andre ord fortsatt gode muligheter for å øke deltakelsen i friluftslivsaktiviteter i kommunen.

Én stor brukergruppe er barnehager og skoler. Disse benytter seg gjerne av lokalmiljøet rundt egne lokaler og utgjør en betydelig del av friluftslivet i kommunen, ikke minst dersom man ser tidsbruken i forhold til hvor mange personer som deltar i aktiviteten. Ved enkelte skoler finnes det også tilbud om friluftrelatert valgfag.

For øvrig henvises det til kap 3.2.3 for beskrivelse av lokale utviklingstrekk i friluftslivet.

5.2.3 Friluftslivsanlegg

Områder for ski er omtalt under avsnittet om idrettsanlegg. Her vil øvrige områder omtales.

Røyken kommune har store friluftsområder som er åpne for allmenn bruk. Blant de viktigste kan nevnes de sammenhengende skogsområdene, kysten med øyer og vassdragene. Sammen med jordbruksområdene utgjør disse om lag 2/3 av kommunens areal. Det aller meste er i privat eie.

Kommunen har i samarbeid med grunneiere og foreninger lagt til rette for fotturer, og enkelte steder sykkelstier, ved å merke og tilrettelegge noe på utvalgte strekninger. Dette gjelder først og fremst Kyststien (ca 20 km), Oldtidsveien (ca 17 km), Pilegrimsveien (ca 10 km), turstier i Herstadhei (ca 32 km) og Aukeåsen (ca 25 km), samt turvei i Nilsemarka (ca 1 km). Asker Turlag har også merket drøyt 22 kilometer i Røykens del av Kjekstadmarka. Det eksisterer også en mengde stier rundt i kommunen utover dette.

Kyststien og Oldtidsveien er i tillegg omtalt i egne brosjyrer som beskriver allemannsretten, severdigheter og kulturminner langs traseene, illustrert med bilder og egnet turkart. Brosjyrene er tilgjengelig på kommunens nettside og på servicetorget i Rådhuset.

I kystzoneplanen er det planlagt mulig trasé for kyststi langs Drammensfjorden, men denne er i skrivende stund ikke påbegynt merket eller fremforhandlet med grunneiere.

Turveier med fast dekke finnes blant annet på gamle Drammensbanen mellom Spikkestad og Lier, mellom Hyggen vest og Spikkestad og fra Vesledammen og inn til Tretjern. Disse ble alle laget i forrige planperiode og kommer i tillegg til andre traseer og skogsbilveier som egner seg for både gange, sykling og trilling med vogn etc..

Kommunen har tilrettelagt en rekke badeplasser og friområder. Disse er hovedsakelig i kommunalt eie, men noe er også privateid. Til sammen utgjør disse ca 300 daa. Blant disse er Høvikvollen (125 daa), Lahellholmen (52 daa), Hernestangen (43 daa), Verven (2,2 daa), Skogsborg (30 daa), Taaje (20 daa), Odden i Slemmestad (20 daa), Ellefstranda (4 daa), Grimsrudbukta (4 daa) og Fagertun (6 daa).

Kommunen har langsiktig avtale med grunneiere ved blant annet Nærnesbukta og Hyggenbukta. Flere av disse områdene har blitt oppgradert i foregående periode, ikke minst Hernestangen. Badeplassene er for øvrig beskrevet på kommunens nettside.

Kommunen samarbeider med Skjærgårdstjenesten for å tilrettelegge langs disse badestedene. Skjærgårdstjenesten tilbyr båtbaserte tjenester som gjør komplementerer parkavdelingens arbeid på land med blant annet badebøyer og flytebrygger.

Fra 2017 finnes det to kystledhytter i Røyken kommune; på Skogsborg og Hernestangen. Sistnevnte åpnet i 2017. Dette er hytter som kan bookes for kortere perioder gjennom Oslofjorden Friluftsråd.

I tillegg til de kystnære områdene, finnes det også en rekke friområder i innlandet. Blant disse er Bøbekken, Åroselva, Snipa (Snipene), Nilsemarka, Bømarka, området ved Hyggen speiderforening, Vesledammen, med flere. Disse er i varierende grad tilrettelagt fra kommunens eller andre lag og foreningers side.

Foruten de landfaste områdene, har Røyken en lang kystlinje på de mange øyene. Røyken skjærgård er av stor betydning for rekreasjon og opplæring i trygg ferdsel på sjøen.

I innlandet er Vesledammen tilrettelagt for bading. En rekke andre innlandsvann er i tillegg aktuelle for annen friluftaktivitet. Blant disse kan Skapertjern, Stordammen, Bårdsrudtjern, Setervann, Svartvann og Skånevann nevnes. Flere av disse vannene er aktuelle fiskeplasser, og det drives diverse kultiveringsarbeid i regi av Røyken og Åros Jeger- og Fiskeforening, samt Drammen og omegn fiskeadministrasjon. Det drives også kultiveringsarbeid i Åroselva. Svartvann og Setervann er ikke åpne for fiske.

Det er tilrettelagt for utfartsparkering flere steder nært til viktige turmål og -områder. Per i dag eksisterer det utfartsparkering ved Kjekstad Golfbane, Røyken kirke, Transet, Kleiver, Skihytta på Spikkestad, samt stasjonene i Røyken og på Spikkestad. I tillegg er det parkeringsmuligheter i forbindelse med skolene og rådhuset.

Det finnes flere områder i kommunen som egner seg godt for klatring. Aktuelle klatrefelt finnes i Hyggen (4 godt etablerte felt/klipper), Muserud og Ytre Lahell. Det er også andre klipper i Røyken som har sett noe aktivitet, og det er potensiale for ytterligere feltutvikling både innenfor og utenfor disse lokalitetene. Det er også etablert områder for «buldring» (klatring på store steiner uten tau) flere steder i kommunen. Det bedrives også noe isklating vinterstid, blant annet i Hallensskogområdet.

Friluftsområdene er i varierende grad tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse. Turveien på Hernestangen har universell utforming. Høvikvollen er også spesielt tilrettelagt med baderampe. Av turveier og -stier er Kyststien, Oltidsveien/Pilegrimsveien, samt veien i Nilsemarka, i varierende grad tilpasset personer med funksjonsnedsettelse. Kyststien og Oltidsveien er delt inn i standarder som er merket inn i kart i de aktuelle brosjyrene. I tillegg er dampskipbrygga i Åros tilrettelagt for fiske for de med funksjonsnedsettelse. Området rundt Vesledammen er også i noen grad tilrettelagt. Turveien på gamle Drammensbanen vil etter hvert få universell standard til Liers grense når fyllingen midtveis graves bort, forventelig tidlig i planperioden.

Det eksisterer en rekke kart og guider som viser og beskriver de ulike friluftsområdene i kommunen. I tillegg til de nevnt i forbindelse med Kyststien og Oltidsveien, kan her nevnes Turkart Kjekstadmarka – sommer- og vinterutgave⁹, Oslo Vestmark¹⁰, Oslofjordens friluftsguide 1 - Indre fjord¹¹, 40 trivelige Turer i Røyken og Hurum¹², samt en rekke

⁹ Utgitt av Lierbygda O-Lag, Røyken Orienteringslag og Asker Skiklubb, målestokk 1:20 000

¹⁰ Utgitt av Statens Kartverk, målestokk 1:50 000

¹¹ Av Oslofjordens Friluftsråd utgitt på Gaidaros Forlag

¹² Av Hjorth, Martinsen, Mørch, Olsen og Sønju, utgitt på Forlaget Vett & Viten

områdekart tilgjengelig gjennom Røyken Orienteringslag, i tillegg til noe gjennom Asker Turlag. Røyken Næringsråd gir også årlig ut en informasjonsguide om kommunen som blant annet beskriver severdigheter og turmuligheter. Denne er tilgjengelig på servicetorget i Rådhuset. I tillegg finnes det aktuell informasjon om områder og tilrettelegging på kommunens nettsider.

Røyken kommune har fire statlig sikrede friområder og to kommunalt sikrede. De statlige sikrede områdene er Gamle Drammensbanen, Hernestangen, Ellefstangen/Nærnestangen og Høvikvollen. De kommunalt sikrede områdene er Hyggenstranda og Nærnesbukta. Dette er områder som er spesielt verdifulle for kommunen og dens brukere og som gir tilbud både langs kysten og i innlandet. Flere av områdene er også av regional betydning og egnet for aktiviteter som bading, sykling, turgåing, vannsport og generell lek og rekreasjon. Områdene langs kysten er blant de viktigste tiltakene for å sikre befolkningen tilgang på attraktive områder i strandsonen. I forvaltningsplanene for disse områdene er det beskrevet en rekke tiltak som kan bidra til å videreutvikle områdene. I disse planene finnes det også nærmere beskrivelser av områdene og deres kvaliteter, og det henvises derfor til disse for mer informasjon. Søknader om tilskudd til tiltak i disse områdene, betinger at disse er forankret i forvaltningsplanene. Fremtidig sikring av ytterlige friområder vil bli vurdert ved rullering av kommuneplanen.

6 Behov og ønsker

Dette kapitlet tar for seg de behovene og ønskene som eksisterer i kommunen knyttet til idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Kapitlet er som det forrige todelt og vil først behandle idrett og egenorganisert fysisk aktivitet og deretter friluftsliv. Begge delkapitlene er delt inn etter aktiviteter og anlegg. Behovene som løftes frem i denne delen er basert på forholdet mellom målsettingene i kapittel 4 og statusbeskrivelsen i kapittel 5. Dette er således en beskrivelse av hva som kan bidra til å tette eventuelle gap mellom disse. De behov og ønsker som meldes inn til kommunen gjennom høringsperioden fra lag og foreninger, legges samlet som vedlegg i den endelige versjonen av planen.

6.1 Behov idrett

6.1.1 Aktiviteter

Det er et relativt stort mangfold av idrettsaktiviteter representert i Røyken kommune som beskrevet ovenfor. Mange barn og unge deltar i disse, men utfordringen med å holde ungdom og voksne aktive er merkbart også i Røyken. Én måte å avhjelpe dette problemet på kan være bedre tilrettelegging av aktiviteter for den gruppen som faller fra den organiserte idretten gjennom ungdomsårene og som blir lite aktive eller inaktive som voksne. Her kan typisk nevnes løsere organiserte trimgrupper eller andre aktivitetsgrupper som møtes på en mer uforpliktende basis om lag én gang i uken eller tilsvarende. Slike grupper vil i mindre grad ha fokus på prestasjonsforbedringer og i større grad dreie seg om lek, fellesskap og helsefremmende aktivitet.

Generelt ser vi at lavterskeltilbud har stor oppslutning ikke minst blant barn og unge. Disse er et viktig komplement til den tradisjonelle organiserte idretten og gjør det enklere å delta for de som ellers ikke ville vært en del av den. Dette gjelder også de som har behov for litt ekstra tilrettelegging. Dette er dermed et viktig tilbud for helse og trivsel og det bør ses på muligheter for kommunen til å bidra til dette i samarbeid med lokale aktører.

Aktivitetstilbudet synes generelt mer rettet mot de tradisjonelt store idrettene. Kanskje kan det være behov for å tenke mer i retning av alternative og/eller nyere idretter for å fange opp flere som i dag ikke er aktive. En slik satsning bør imidlertid være grunnet på en grundigere behovsanalyse enn det er rom for her. Enkelte foreninger/grupper driver også slik aktivitet i dag.

Det finnes også flere av de mer tradisjonelle idrettene som ikke er representert innen den organiserte idretten i kommunen, som eksempelvis alpint, diverse skøytesport og en rekke grener innen friidrett.

Det finnes et viktig, men betydelig mer begrenset tilbud for personer med funksjonsnedsettelse i Røyken kommune, avhengig av hva slags funksjonsnedsettelse det er snakk om. Her meldes det fra relevante aktører først og fremst om behov for bedre tilrettelegging for de aktivitetene som foregår. Dette handler både om gjennomføring av selve aktivitetene, men også om markedsføring, informasjonstilgang og økonomi. Det er viktig at alle individer i målgruppen får et tilbud som oppleves som relevant, godt og gjennomførbart.

Røyken kommune samarbeider med RIR når det gjelder idrettstilbudet i kommunen. Per dato finnes det ikke noen underskrevet samarbeidsavtale, men dette vil det ses på i tiden

frem mot ny kommune. Kommunen etterstreber uansett aktiv involvering av RIR i tråd med intensjonene i avtalen som tidligere forelå.

6.1.2 Anlegg

Slemmestad Turnforening besitter ikke tilfredsstillende treningsfasiliteter for apparatturn på sikt. Dette er en idrett som både krever gulvfester og tilstrekkelig lagringskapasitet og de bør derfor ha en egen hall. Klubben jobber med planlegging av dette i samarbeid med NÅIF og Røykenhopp og ser på mulighetene for et felles anlegg med både turn- og fotballfasiliteter i forbindelse med Ørretfiske. Det er dialog med RIR og kommunen om dette. Dette vil være en av de viktigste anleggsutfordringene i kommende periode i kommunen for å beholde medlemsmassen og opprettholde et attraktivt aktivitetstilbud. Kommunen bør vurdere hvorvidt de kan bidra i dette arbeidet.

IL ROS har spilt inn at de ønsker å utvide ROS Arena med en turnhall og en kampsportshall, samt reorganisering av uteområdet for å heve kapasiteten for ballspill. Dette innebærer å ombygge dagens kommunale gressbane til kunstgress (mulig med undervarme), samt bruke omkringliggende grøntområder for å gjøre plass til en 11'er-, en 9'er- og en 7'er-bane. I tillegg trengs det sandbaner til bruk for sandvolley- og håndball og parkeringen omorganiseres (se skisse og beskrivelse vedlagt). Helheten i dette fordrer både disposisjon av kommunal grunn og en samarbeidsavtale hva gjelder leie av lokaler for bruk til skole. Kommunen ønsker at området skal brukes mest mulig intensivt til idrettsformål og er positive til løsninger som optimerer plassutnyttelsen på området i tråd med det som er foreslått av IL ROS.

Det er dialog med kommunen for å se på hvilke løsninger som er mulige og ønskelige hva gjelder samarbeid om leie av lokaler. IL ROS ønsker også at kommunen bidrar med investeringen på baneprosjektene på det som i dag er kommunal grunn.

IL ROS sitt prosjekt med oppgradering av lysløypa på Spikkestad gir et vesentlig større brukspotensial for anlegget hele året, men IL ROS melder at prosjektet har blitt mer kostbart enn antatt og at det mangler midler til å ferdigstille byggingen av rulleskiløypa.

Det har vært jobbet med bedre sammenknytning av de ulike løypenettverkene i kommunen de siste årene. Per dato jobbes det med planlegging av sammenhengende forbindelse mellom Baarsrudmarka og Årosmarka. Det er forbindelse mellom Kjekstadmarka og Villingstadmarka ved gode snøforhold, men denne er krevende ved bruk av store maskiner. Det er også utfordringer med forbindelsen mellom Kjekstadmarka og Midtbygda. Noen trasé for øst-vest-forbindelse er foreløpig ikke klarert.

Det er per i dag ikke noe skiskytingsanlegg i kommunen. Dersom utøvere skal slippe å reise like mye som i dag, må det derfor realiseres et anlegg i kommunen slik det har vært under planlegging i Bødalen, eller behovet må dekkes ved en interkommunal løsning. Røyken kommune har undertegnet en intensjonsavtale for et helårsanlegg i Leirdalen ved Liertoppen, men det vil ta noe tid før dette anlegget kan realiseres dersom det klareres i Lier kommune.

Røykenhopp ønsker også å videreutvikle sitt hoppanlegg, ikke minst med tanke på snøproduksjon for å sikre gode treningsforhold i større deler av sesongen. Dette vil gi langt mindre reisebehov for utøvere og trenere.

Det er behov for å tilrettelegge bedre for personer med nedsatt funksjonsevne i marka, både vinterstid i skiløypene og sommerstid i de samme traseene. IL ROS jobber med dette med utgangspunkt i sitt skianlegg gjennom en ny trasé som er under arbeid.

Det finnes ikke noe kunstislegg i kommunen. Dette ble vurdert i forrige planperiode, men det ble vurdert å ikke være grunnlag for å gå videre med dette prosjektet etter politisk behandling i kulturutvalget februar 2017.

Røykenbadet opplever behov for et utendørs treningsanlegg i forbindelse med uteområdet ved badet. Eksempler kan være Tuftepark eller lignende, utendørs bordtennis eller en pumptrack-bane.

Røyken orienteringslag spiller inn at de på sikt ønsker seg et klubblokale da de ikke har tilfredsstillende fasiliteter per i dag.

Slemmestad IF melder om behov for kapasitetsøkning på sitt anlegg i form av en ny 7'er kunstgressbane, nytt garderobeanlegg i tilknytning til fotballanlegget og ny flerbrukshall. I tillegg bør dekket på eksisterende kunstgressbane rehabiliteres.

Kjekstad golfklubb har spilt inn behov for nytt klubbhus, samt å gjøre en del oppgraderinger på banen og infrastrukturen rundt den. Det er også søkt kommunen om økonomisk støtte i denne sammenheng (som vil behandles separat).

Skoleområdet ved Frydenlund er i behov for en oppgradering og det er iverksatt et samarbeidsprosjekt hvor blant annet NÅIF og skolens FAU er delaktige.

Røyken idrettsråd spiller inn at de ønsker at den nye hallen på Torvbråten gjøres størst mulig, helst med halvannen håndballflate.

Flere lag opplever utfordringer med å drifte eksisterende anlegg grunnet stram økonomi, med potensielt redusert kvalitet og tilgjengelighet på tilbudet som resultat. Investering i nye anlegg må derfor ses opp mot behovet for å styrke driften av eksisterende anlegg. Frem mot nye Asker kommune, må drifts- og eierform av idrettsanleggene vurderes ettersom det her er forskjeller mellom dagens kommuner.

6.2 Behov friluftsliv

6.2.1 Aktiviteter

Det arrangeres allerede en rekke aktiviteter av de foreningene som er beskrevet i kapittel 5.2.1. En måte å oppnå større deltakelse i friluftsliv kan derfor være å informere og skape en større bevissthet i befolkningen om disse tilbudene.

Kommunen kan også uavhengig av disse informere om turforslag, merkede løyper (evt. med kort for registrering av egen aktivitet) og andre aktuelle aktiviteter. Dette vil kunne gjøre det lettere for folk med mindre erfaring å ta del i friluftslivet. Her finnes det også gode informasjonsressurser allerede i form av nettsteder og apper som ut.no, godtur.no, skiforeningen.no og lommekjent.no.

6.2.2 Anlegg

Tilbudet for personer med fysiske funksjonsnedsettelse på friluftssiden er relativt begrenset i kommunen. Det er derfor ønskelig med flere tilrettelagte turveier, badeplasser

og fiskeplasser, samt lekeplasser. Dette vil gjøre friluftsliv mulig og mer attraktivt for den aktuelle brukergruppen. Anleggene vil også kunne brukes av de som har med barnevogn.

Erfaringene med turveiene med helårsstandard som har blitt bygget de siste årene har vært veldig god. Dette gjør marka tilgjengelig for en langt større brukergruppe. Veiene blir mer værrobuste og kan benyttes til ski på langt mindre snø enn der forholdene er mer ujevne. Det er derfor ønske om flere slike traseer. Spesielt kan her nevnes traseen mellom Trangeberga via ROS-hytta og ned mot eksisterende vei i Elvelia. Dette vil gi muligheter for en rundtur på hjul i marka. Også forbindelsen over mot Dikemark kunne med fordel vært oppgradert for flerbruk som en sammenhengende trasé på fast dekke.

Det er også et kontinuerlig behov for å merke sti i markaområdene. Det varierer noe hvor godt utviklet dette er i kommunen og det er stadig behov for nymerking, vedlikehold og informasjon om eksisterende tilbud. Det samme gjelder for utvikling og vedlikehold av tur- og orienteringskart.

Flere etterlyser bedre tilrettelegging for utfartsparkering i forbindelse med viktige turmål, innfallsporter og knutepunkter. Konkret har det kommet innspill om klatreområdet ved Kinnartangen, som er blant flere områder hvor det ikke er lett å parkere. Det kan også vurderes å i større grad tilrettelegge med skilt og infotavler for det aktuelle området. Tilgangen på informasjon om friluftslivet kan også bedres på kommunens nettside, eksempelvis i form av ytterligere kart og tur/områdebeskrivelser. Det er også behov for flere båt plasser, slik at Røyken skjærgård blir lettere tilgjengelig. Det er per i dag om lag 1.000 båter i organiserte havner i Røyken kommune.

De viktigste friluftsområdene kan vurderes bedre tilrettelagt med fasiliteter som gapahuker, bål plasser, sitteanordninger og servicebygg. Mye har skjedd her i forrige planperiode, men det er fortsatt mulighet for videreutvikling.

Det etterlyses også en utvidelse av kyststikonseptet i kommunen og da primært langs Drammensfjorden. Kommunen er i ferd med starte opp dette arbeidet. Det er også igangsatt arbeid med å regulere kyststi forbi Grundvik ved Nærnes. Man kan også se for seg at kyststien fra ulike områder kan knyttes sammen med andre merkede stier, eksempelvis opp mot marka.

Som et ledd i å nå flere unge, og samtidig sørge for at fysisk aktivitet inngår i sosiale sammenhenger, vil det være en fordel med et aktivitetsskapende samlingspunkt i et av kommunens tettsteder. Dette kan være en klatreanordning, skateanlegg, isbane på vinteren eller lignende. Det er også kommet innspill som etterlyser mer vedlikehold rundt Vesledammen (plen, tilførselsbekk, gjengroing av vannet), samt offentlig sikring av området. I tillegg er det kommet ønske om bedre tilgang til klatreområdet i Lahellområdet.

Enkelte opplever tilpasningen mellom ulike brukergrupper i aktuelle markaområder som en utfordring. Her må det jobbes første og fremst med informasjon overfor brukere, men det er også mulig å se for seg avlastende tiltak ved spesiell tilrettelegging for utvalgte brukergrupper. Ett av tiltakene man kan tenke seg er tilrettelegging for fotgjengere i form av egne turveier som avlaster skiløypene i området, eksempelvis på Torvbråten.

Det gjennomføres en verdikartlegging av friluftsområder i kommunen etter retningslinjer fra Direktoratet for naturforvaltning. Prosjektet er planlagt fullført i 2018.

7 Handlingsplan og søknadsprosess

Handlingsplanen ligger vedlagt dette dokumentet, både den ordinære, kortsiktige handlingsplanen og den langsiktige delen. Se kapittel 4.3 for kriterier for prioritering av anleggene i den ordinære planen. Den langsiktige delen består av prosjekter som er kjent, men som ikke har godkjente søknader om spillemidler inne ennå.

7.1 Søknadsprosess

64 prosent av overskuddet fra Norsk Tipping AS fordeles per 2017 til idrettsformål. Disse spillemidlene kan det søkes om til idrettsanlegg (bygging og rehabilitering), friluftslivsanlegg og nærmiljøanlegg. Blant de som kan søke er idrettslag, friluftsforeninger og velforeninger, samt kommuner og fylkeskommuner. Det er en forutsetning at anlegget er beskrevet i gjeldende kommunedelplan for idrett og friluftsliv (unntak for nærmiljøanlegg under 600 000 kr) og at det er i tråd med gjeldene arealplaner. Interkommunale anlegg gis et tilleggstilskudd på 30 prosent av ordinær tilskuddssum.

For nærmere informasjon se www.idrettsanlegg.no som viser til veiledningsmateriell med maksimale søknadssummer og elektronisk søknadsskjema, eller ta kontakt med kommunens idretts- og friluftslivsrådgiver. Alle søknader leveres over elektronisk søknadsskjema på denne nettadressen. Det er søkerens eget ansvar å sette seg inn i det aktuelle regelverket som ligger til grunn for tildeling av spillemidlene. Se spesielt «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet», som fornyes hvert år og gjøres tilgjengelig på www.idrettsanlegg.no.

Frist for å søke om spillemidler er 1. oktober hvert år om ikke annet opplyses. Alle søknader skal forhåndsgodkjennes. Kulturdepartementet har bemyndiget kommunen til å foreta forhåndsgodkjenning av søknader for de fleste anleggstyper. Den kommunale godkjenningen omfatter blant annet:

- Sikre at anlegget det søkes om er beskrevet i gjeldende kommunedelplan.
- Kvalitetssikring av søknaden med tanke på vedtatte kriterier og målsettinger beskrevet i gjeldende kommuneplan.
- Sjekke at anlegget er utformet i samsvar med bestemmelser og krav til utforming, at det er god tilgjengelighet hvor universell utforming er tilstrebet, at de tekniske løsningene og materialvalg er i tråd med bestemmelser og krav, at de estetiske og miljømessige sidene er ivaretatt.
- Sjekke at alle nødvendige vedlegg følger søknaden.
- Sjekke at anlegget det søkes om er avklart med tanke på byggemelding og i tråd med gjeldende arealplaner.

Søknader vil så bli innarbeidet i handlingsprogrammet som behandles i idrettsrådet og politisk i kommunen hver høst. Handlingsprogrammet og de aktuelle søknadene oversendes fylkeskommunen innen fristen 15. januar hvert år. Fylkeskommunen gir tilbakemeldinger i løpet av februar/mars og oversender dette til kulturdepartementet. Endelig svar fra fylkeskommunen kommer i juni. Det kortsiktige handlingsprogrammet rulleres og prioriteres årlig i forbindelse med behandlingen av årets spillemiddelsøknader til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Anlegg fra den langsiktige planen under kan således flyttes inn i det kortsiktige handlingsprogram gjennom den årlige rulleringen.

7.2 Nye anlegg langsiktig plan

Forslag til anlegg	Forslagstiller	Lokasjon	Krets
Turnhall, muligens med mulighet for kombinasjon med forbedrede fotballfasiliteter innendørs og utendørs.	Slemmestad og omegn turnforening	Ørretfiske	Slemmestad og Nærnes
Turnhall og kampsporthall	IL ROS	Spikkestad stadion	Vestbygda
Ombygging/rehabilitering av ballbaner	IL ROS / Røyken kommune		Vestbygda og Hyggen
Fotballbaner i kunstgress (7'er, 9'er og 11'er)	IL ROS		
Sandbaner til sandvolley og håndball	IL ROS		
Oppgradering av området ved Vesledammen	Røyken speidergruppe	Kjekstadmarka	Midtbygda
Kjekstad golf klubbhus, garasje og VA-prosjekt	Kjekstad golfklubb	Kjekstad golfbane	Midtbygda
Skilting ved golfbanen	Kjekstad golfklubb	Kjekstad golfbane	Midtbygda
Utvidelse av hull 5 og hull 17 fra par 3 til par 4 Kjekstad Golf	Kjekstad golfklubb	Kjekstad golfbane	Midtbygda
Forbedret belysning Kjekstad Golf	Kjekstad golfklubb	Kjekstad golfbane	Midtbygda
Forbedret veinettverk for golfbiler og personer med funksjonsnedsettelse	Kjekstad golfklubb	Kjekstad golfbane	Midtbygda
Vannpumpe til Hanestaddammen	Kjekstad golfklubb	Kjekstad golfbane	Midtbygda
Nye lokaler til Røyken o-lag: klubblokaler og lagerrom for utstyr	Røyken o-lag	Ikke fastsatt	
Diverse orienteringskart: <ul style="list-style-type: none"> • Stordammen o-kart • Gyriåsen o-kart • Villingstadåsen o-kart • Årosmarka o-kart • Slemmestad – Bødalen – Nærnes – Åros turstikart • Kjekstadmarka turstikart • Hyggen nærkart/skolekart • Bødalen sprintkart • Åros nærkart/sprintkart • Røyken sentrum – Midtbygda nærkart/sprintkart • Bråset/Svømmehallen nærkart med opplegg for bevegelseshemmede • Røyken – Spikkestad skiorienteringskart • Stolpejakt 	Røyken o-lag		

Oppgradering Frydenlund uteområde		Frydenlund skole	Frydenlund
Helårsanlegg/flerbrukstraseer i marka		Markaområdene	
Tuftepark / utendørs treningspark Røykenbadet	Røyken kommune	Røykenbadet	Midtbygda
Utendørs bordtennisanlegg og pumptrack-bane Røykenbadet	Røyken kommune	Røykenbadet	Midtbygda
Kyststi Drammensfjorden	Røyken kommune	Fra Hyggen mot Lahell	Vestbygda og Hyggen
Mindre omlegginger og rehabilitering av kyststi Oslofjorden	Røyken kommune	Fra Slemmestad mot Hyggen	Slemmestad og Nærnes
Servicebygg Høvikvollen	Røyken kommune	Høvikvollen	Vestbygda og Hyggen
Snøpark Gleinåsen fullføring	Røyken kommune	Bak Midtbygda skole	Midtbygda
Utvikling av Tåje friluftsområde med kyststi og bademuligheter	Oslofjorden friluftsråd / Røyken kommune	Tåje	Slemmestad og Nærnes
Helårstrasé Kjestadmarka (ROS-hytta)	Skiforeningen	Kjekstadmarka	Midtbygda
Helårstrasé mellom Åros og Baarsrudmarka, samt forbi Smedmyrhytta	Skiforeningen	Follestad-området	Frydenlund
Flerbrukshall Torvbråten	Røyken kommune	Torvbråten	Torvbråten og Sydsbogen
Flerbrukshall Sydsbogen	Røyken kommune	Sydsbogen	Torvbråten og Sydsbogen
Oppgradering Herstadhei turisthytte og stinettverket i Herstadhei	Herstadhei turisthytteforening	Villingstadåsen	Midtbygda / Vestbygda og Hyggen
Bødalen - Treningsanlegg skiskyting og oppgradering av løypenettverk	Bødalen IF	Bødalen	Torvbråten og Sydsbogen
Interkommunal flerbrukshall Tofte	Hurum kommune / Røyken kommune	Tofte	Hurum kommune
Interkommunalt helårsanlegg skiskyting og langrenn Leirdalen, Lier	Lier kommune / Røyken kommune	Leirdalen	Lier kommune
Anlegg spesielt for hestesport og ridning	Naturvernforbundet i Hurum og Røyken	Ikke fastsatt	
Kartlegging av friluftsområder som brukes til uorganiserte aktiviteter og som trengs å vernes mot utbygging	Naturvernforbundet i Hurum og Røyken	-	-

Lage parkeringsplasser ved friluftsområder for uorganiserte aktiviteter	Naturvernforbundet i Hurum og Røyken	-	-
Rehabilitering/ombygging av kommunal gressbane Spikkestad stadion	Røyken kommune	Spikkestad	Vestbygda og Hyggen
Rehabilitering av Flåmbanen i Røyken	Røyken kommune	Røyken sentrum	Midtbygda
Rehabilitering av ørretfiske		Åros	Frydenlund
Fotballhall		Midtbygda/Røyken	Midtbygda
Oppgradering av idrettsanlegg ved Røyken VGS	Røyken kommune	Røyken VGS	Midtbygda
Tursti Årosvassdraget		Åros	Frydenlund
Helårs turvei Torvbråten – Nærsnes med lys		Torvbråten til Nærsnes	Torvbråten og Sydskogen / Slemmestad og Nærsnes
Utvikling av hoppanlegg med snøproduksjon	Røykenhopp	Båtstø	Slemmestad og Nærsnes
Utfartsparkering på Kinnartangen		Hyggen	Slemmestad og Nærsnes
Utfartsparkering på Follestad	Naturvernforbundet i Hurum og Røyken	Follestad	Frydenlund
Sikre tilgang til friluftsområder for offentligheten: - Vesledammen - Strandheim. - Frogramstranda/Baku-Hagestranda. - Demmekilodden og sørover mot Fagertun. - Lundeberget i Nærsnes.	Røyken speidergruppe og Oslofjorden friluftsråd	-	-
Ferdigstille rulleskianlegg Spikkestad	IL ROS	Spikkestad	Vestbygda og Hyggen
Kunstgressbane 7'er Slemmestad	Slemmestad IF	Slemmestad	Slemmestad og Nærsnes
Garderobebygg ved fotballbaner Slemmestad	Slemmestad IF	Slemmestad	Slemmestad og Nærsnes
Ny flerbrukshall Slemmestad	Slemmestad IF	Slemmestad	Slemmestad og Nærsnes
Rehabilitering av kunstgress Slemmestad	Slemmestad IF	Slemmestad	Slemmestad og Nærsnes
Sykkelvei i Asker som interkommunalt prosjekt		Asker	Asker

8. Litteraturliste

Buskerud fylkeskommune, 2014: Strategi for idrett og friluftsliv i Buskerud.

Kulturdepartementet, 2012: Meld. St. 26 (2011-2012) Den norske idrettsmodellen

Kulturdepartementet II, 2016: Meld. St. 18 (2015-2016) Friluftsliv, natur som kilde til helse og livskvalitet.

Kulturdepartementet III, 2017: Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2017

RIR 2017: Idrettsregistrering, aktive per lag og per idrett

Røyken kommune 2013: Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i Røyken, 2013 – 2016

Røyken kommune II, 2014: Kommuneplan for Røyken 2014-34, Samfunnsdelen

Røyken kommune III 2015: Kommuneplanens Arealdel 2015-2027

Røyken kommune IIII, 2017: Budsjett 2017 Økonomiplan og handlingsplan 2017-2020